

Kamu Tercihi Kuramı, kamu ekonomisinde karar alma mekanizmasının analizini yaparken başlıca şu ilke ve/veya varsayımlardan yola çıkmaktadır.

- **Metodolojik Bireysellik:** Yalnızca bireylerin tercihte bulunup faaliyet gösterdiğini, kolektif oluşumların buna bağlı ortaya çıktığını savunur. Kısacası, toplumda bütün ekonomik ve sosyal kararlar birey tercihlerine göre belirlenir.
- **Rasyonalite ve "Maximand" İlkesi (Maksimizasyon Yaklaşımı):**
 - ✓ Seçmenlerin "fayda maksimizasyonu",
 - ✓ Siyasal partilerin "oy maksimizasyonu"
 - ✓ Bürokrasinin "bütçe maksimizasyonu"
 - ✓ Çıkar ve baskı gruplarının "rant maksimizasyonu" sağlamaya çalışmaları.
- **Politik Mücadele İlkesi:** Bireyler kolektif süreçte, piyasadan temin edemeyecekleri bazı kamusal mal ve hizmetleri maliyetlerine katlanmak suretiyle kendi aralarında vardıkları bir sözleşme ile mücadele etmeye çalışırlar.
- **Kamu Tercihi teorisine göre çözüm;** eğitilmiş, kültürlü, din ve ahlak sahibi insanların iş başına getirilmesi ile değil, anayasal-yasal-kurumsal çerçevenin yeniden oluşturulması ve kamusal müdahalelerin sınırlandırılması ile mümkündür.
- Bu yaklaşımın önerileri arasında "kötü ve yetersiz olan politikacıların iyi ve yetenekli olanlarla değiştirilmesi" gibi önerilere yer yoktur.

YANIT D

37. **Buchanan'e göre, kolektif oluşumların bir birey gibi seçim yaparak eyleme geçemeyeceği varsayımı aşağıdaki kavramlardan hangisiyle açıklanır?**

- A) Fayda maksimizasyonu
- B) Metodolojik bireysellik
- C) Toplumsal maksimizasyon
- D) Politik mücadele
- E) İmkânsızlık teoremi

ÇÖZÜM

Buchanan'a göre fayda maksimizasyonu, tercihte bulunan her bireyin elde edeceği faydanın katlanacağı maliyetten daha az olmaması gerekliliğidir (A seçeneği).

Buchanan, kamu tercihi teorisinin temel ilkelelerinden biri olan metodolojik bireyselliği şu şekilde açıklar; sadece ve sadece bireyler tercihte bulunur ve faaliyet gösterir, kolektif oluşumların tercihte bulunması ve faaliyet göstermesi söz konusu değildir (B seçeneği).

Buchanan'ın yaklaşımında toplumsal maksimizasyon diye bir kavram yoktur (C seçeneği).

Politik mücadele (katalaksi) ise, politikada bireylerin tüm toplumsal ihtiyaçlarını tatmine yarayacak mal ve hizmetler ile bunların maliyetlerine yapacakları katkı arasında bir mücadelede bulunmalarını ifade eder (D seçeneği).

İmkânsızlık teoremi Arrow'undur ve bu teoreme göre bir oylama kuralı (oy çokluğu) bir takım koşulların tümünü birden sağlayamadığı için bireysel tercihlerin toplumsal tercihleri yansıtmayacağını ve bunun bir paradoksa neden olacağını savunur (E seçeneği).

YANIT B

38. **Aşağıdakilerden hangisi, 20. yüzyılda ortaya çıkan ve daha çok Uzakdoğu ülkelerinde görülen "kalkınmacı Devlet" modelinin savunduğu görüşlerden biri değildir?**

- A) Doğu Asya ülkelerinde ortaya çıkmıştır
- B) Anlayışın temelinde evrensel bir bakış açısı ile milliyetçilik akımlarından uzaklaşmak yatar
- C) Rasyonel bürokrat anlayışı oldukça önemlidir
- D) Yeni kalkınmacı devlet anlayışı küresel ölçekte rekabetçiliği öne çıkarır
- E) Kalkınma sürecinde devletin önemli bir aktör olduğu savunulur

59. Musgrave, erdemli mal ve hizmetlerin talebinin çoğu zaman yetersiz kaldığını söylemesinin asıl nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bu mal ve hizmetlerin gerek ahlaki gerekse kültürel nedenlerle tüketilmek istenmemesi
- B) Toplumdaki bireylerin, maliyeti yüksek bu mal ve hizmetlere bedel ödeyecek mali güce sahip olmamaları
- C) Toplumdaki bireylerin bu mallara karşı yeterli bilgi ve eğitim düzeyine sahip olmamaları
- D) Bu mal ve hizmetlere karşı toplumda olumsuz önyargıların oluşması
- E) Toplumun, erdemli mal ve hizmetleri tüketmeleri halinde ileride vergi yüküne maruz kalacaklarını düşünmeleri

ÇÖZÜM

Erdemli ve erdemsiz mal ve hizmet ayrımı Musgrave tarafından yapılmıştır. Erdemli mallar, gerek ahlaki gerek kültürel nedenlerle üretilen, belli kişi ya da grupların yararlanmasına sunulan mal ve hizmetlerdir. Musgrave erdemli malların, toplumun sağlığının ve refahının artırılması açısından gerekli olduğu halde, bu mal ve hizmetlerle ilgili yeterli bilgi ve eğitim düzeyine sahip olmamaları, erdemli mal ve hizmetlere karşı talep yetersizliği ortaya çıkarır.

YANIT C

60. Pozitif dışsallıkları olmakla birlikte sadece belli bir grubun üyelerinin faydalanması amacıyla üretilen mal ve hizmetlere ne ad verilir?

- A) Tam kamusal mal ve hizmetler
- B) Yarı kamusal mal ve hizmetler
- C) Global mal ve hizmetler
- D) Saf kamusal mal ve hizmetler
- E) Kulüp mal ve hizmetler

ÇÖZÜM

Yalnızca üyelerine hizmet vermek amacıyla üretilen ancak pozitif dışsallıkları da olan mal ve hizmetlere kulüp mallar (club goods) denir. Buchanan tarafından literatüre kazandırılan bir kavramdır. Örnek olarak; Sosyal Güvenlik Kurumu, meslek odaları (tabipler odası, ticaret odaları vb.), kooperatifler, tenis ve golf kulüpleri, ordu- evleri, öğretmen evleri, isteğe bağlı sigorta vb. verilebilir.

Kulüp Mal ve Hizmetlerin Başlıca Özellikleri;

- Hem özel kesim hem de kamu kesimi tarafından üretilebilirler.
- Bu mal ve hizmetlerden yalnızca kulübe üye olanlar yararlanır.
- Kulüp mallardan yararlanmak için üyesi olmayan kulübe bir bedelin (aidatın) ödenmesi gerekmektedir.
- Kulüp malların pozitif dışsallık sağlamasına rağmen bu dışsallıktan sadece kulüp üyeleri yararlanır.
- Kulüp mallarda tüketimden mahrum bırakma söz konusudur.
- Kulüp üyeleri, kulübün ürettiği mal ve hizmetlerin maliyetine aynı mal ve hizmetin piyasa fiyatının altında bir bedelle katlanırlar.
- Üye sayısının artması, kulüp mal ve hizmetlerin tüketiminde rekabetin oluşmasına neden olacağı için etkisizlik ortaya çıkabilir.
- Kulübün üye sayısının üretim miktarına eşit olduğu noktada optimal kulüp büyüklüğü belirlenmiş olur.
- Kulüp mal ve hizmetlerin tüketimi, tam kamusal mal ve hizmetlerde olduğu gibi zorunlu değil, gönüllülük esasına dayanır.

YANIT E

61. Kulüp mal ve hizmetlerde, kulüp üyelerinin ödedikleri aidatlarla ilgili aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Ödenen aidat kulüp mal ve hizmetten yararlanma derecesinden bağımsız bir şekilde, kulüp yöneticisi tarafından piyasa şartlarına göre belirlenir.
- B) Ödenen aidatlar, kulüp mal ve hizmetten yararlanma derecesi ile doğru orantılıdır.
- C) Ödenen aidat kulüp mal ve hizmetten yararlanma derecesine göre alınmaz.
- D) Kulüp üyelerinin artması, ödenecek aidat tutarının azalmasına neden olur.
- E) Kulüp mal ve hizmetlerden mahrum bırakma söz konusu olmadığı için aidat, üyelerin isteğine bağlı olarak ödenir.

105. Aşağıdakilerden hangisi, demokratik sistemlerde siyasal sürecin temel unsurlarından biri değildir?

- A) Seçmenler
- B) Siyasi partiler
- C) Baskı ve çıkar grupları
- D) Bürokrasi
- E) Firmalar

ÇÖZÜM

Demokratik rejimlerdeki siyasal süreçte dört temel aktör rol alır. Bunlar; seçmenler, siyasi partiler, baskı ve çıkar grupları ile bürokrasidir. Firmalar, serbest piyasa ekonomisinde fiyat mekanizmaları çerçevesinde kar maksimizasyonu hedefiyle çalıştıkları için siyasal sürecin unsurları arasında yer almaz.

YANIT E

106. I. Kaynak kullanımında etkinliği sağlamak
II. Gelirin yeniden dağılımını sağlamak
III. Ekonomik istikrarı sağlamak
IV. Piyasa başarısızlığını ortadan kaldırmak

Yukarıdakilerden hangisi/hangileri Musgrave'e göre devletin, ekonomik faaliyetlerde bulunma nedenlerindedir?

- A) I ve II
- B) I, II ve III
- C) II, III ve IV
- D) I, II ve IV
- E) I, II, III ve IV

ÇÖZÜM

1959'da yayınlanan Kamu Maliyesi Teorisi adlı kitabında yaptığı üçlü ayırıma göre Musgrave, devletin ekonomik faaliyetlerde bulunma nedenlerini üç grupta toplamıştır;

- Kaynak dağılımında etkinliği sağlamak
- Gelirin yeniden dağılımını sağlamak
- Ekonomik istikrarı sağlamak
- Piyasa başarısızlıklarını ortadan kaldırmak

Kaynak Dağılımında Etkinliği Sağlamak: Bazı mal ve hizmetlerin özelliklerinden dolayı bu mal ve hizmetlerin piyasa ekonomisi tarafından üretilmesi söz konusu olmaz. Piyasa ekonomisinin kaynak tahsis etmediği bu mal ve hizmetler için devlet, bu mal ve hizmetleri üreterek kaynak dağılımında etkinliği sağlamaya çalışır. Milli savunma, adalet, diplomasi hizmetleri örnek gösterilebilir.

Ekonomik İstikrarı Sağlamak: Ekonomik istikrarın sağlanabilmesi tam istihdam ve fiyat istikrarının sağlanması ile gerçekleşebilir. Tam istihdamın sağlanması, işsizliğin doğal işsizlik düzeyine getirilmesi ile mümkündür. Fiyat istikrarının sağlanması, fiyatlar genel düzeyindeki dalgalanmaların önüne geçilebilmesi ile söz konusu olur. Bu durum enflasyon ve deflasyonun yaşandığı dönemlerde ortaya çıkar. Musgrave'e göre devlet, içinde bulunulan olumsuz konjonktürel duruma müdahale ederek iktisadi istikrarı sağlamayı hedefler.

Gelirin Yeniden Dağılımını Sağlamak: Kendi haline bırakılan bir piyasa ekonomisinde adil bir gelir ve servet dağılımını sağlamak mümkün değildir. Bu nedenle devlet, toplumdaki bireylerin gelir ve servetlerini, mali araçları (vergi, kamu harcamaları, borçlanma ve bütçe) kullanarak yeniden dağıtmaya çalışır.

Hemen yan tarafta yukarıdaki renklendirilmiş iki paragraf arasına aşağıdaki ifade eklenecek.

Piyasa Başarısızlıklarını Ortadan Kaldırmak: Musgrave devletin, piyasa başarısızlıklarını ortadan kaldırmak amacıyla kamu politikası olarak piyasa mekanizmasına rehberlik etme, düzeltici ve tamamlayıcı rol alma gibi işlevleri de üstlenmesi gerektiğini savunur.

Musgrave yaklaşımının önerilerinin dışında kamu maliyesinin ekonomik kalkınma ve büyüme ile düzenleyici (regülasyon – deregülasyon) görevleri de vardır.

YANIT E

Küçük ve orta bütçe arasındaki oylamada;

Seçmenler	Küçük Bütçe	Orta Bütçe
A	1	2
B	2	3
C	3	1

A → küçük bütçeyi

B → küçük bütçeyi

C → orta bütçeyi tercih etmektedir.

Orta ve büyük bütçe arasındaki oylamada;

Seçmenler	Orta Bütçe	Büyük Bütçe
A	2	3
B	3	1
C	1	2

A → orta bütçeyi

B → büyük bütçeyi

C → orta bütçeyi tercih etmektedir.

Küçük ve büyük bütçe arasındaki oylamada;

Seçmenler	Küçük Bütçe	Büyük Bütçe
A	1	3
B	2	1
C	3	2

A → küçük bütçeyi

B → büyük bütçeyi

C → büyük bütçeyi tercih etmektedir.

Tercih sıralamasının çok doruklu olması oylamanın sonucu da belirsiz kılacaktır.

YANIT C

136. Siyasal karar alma sürecinde bir seçeneğin kazanmış sayılabilmesini onun, diğer tüm seçeneklere karşı ayrı ayrı oylamaya sokularak kazanmış olmasına bağlayan kural aşağıdaki-lerden hangisidir?

- A) Niskanen modeli
- B) Borda kuralı
- C) Samuelson kuralı
- D) Condorcet kuralı
- E) Black modeli

ÇÖZÜM

Condorcet kuralı, bir seçeneğin kazanmasını onun, diğer tüm seçeneklere karşı ayrı ayrı oylamaya sokularak kazanmış olmasına bağlar. Condorcet kuralı, dögüsel çoğunlukların çözümüne yönelik ileri sürülen bir yaklaşımdır.

Üç seçmenin ve sadece üç seçeneğin olduğu bir durumda, önerilen seçeneklerin ikişer ikişer oylandığı ve seçeneklerin sırasıyla birbirine karşı seçimi kazandığı ve dolayısıyla oylama sonucunun belirsiz olduğu duruma "**dögüsel çoğunluk**" adı verilir. Bu durum oylama sonucunu belirsizleştirmekte ve oylama paradoksunu ortaya çıkarmaktadır.

Örneğin; karar alma sürecinde iki seçeneğin olduğunu varsayalım. Bu seçenekler X ve Y seçenekleri olsun. Şayet oylamada çoğunluk tarafından X seçeneği, Y seçeneğine tercih edilirse, ikili karşılaştırma yapılmış ve X seçeneği kazanmış olur. X seçeneği, başka herhangi bir alternatif seçeneğin karşısına çıkar ve bütün seçeneklere karşı ikili karşılaştırmalarda galip gelirse X seçeneği bir Condorcet galibi kabul edilir. Condorcet galibi olan bir seçenek, başka hangi seçenekle ikili bir karşılaştırmaya tabi tutulursa tutulsun, bir çoğunluğun desteğini arkasında bulmuştur.

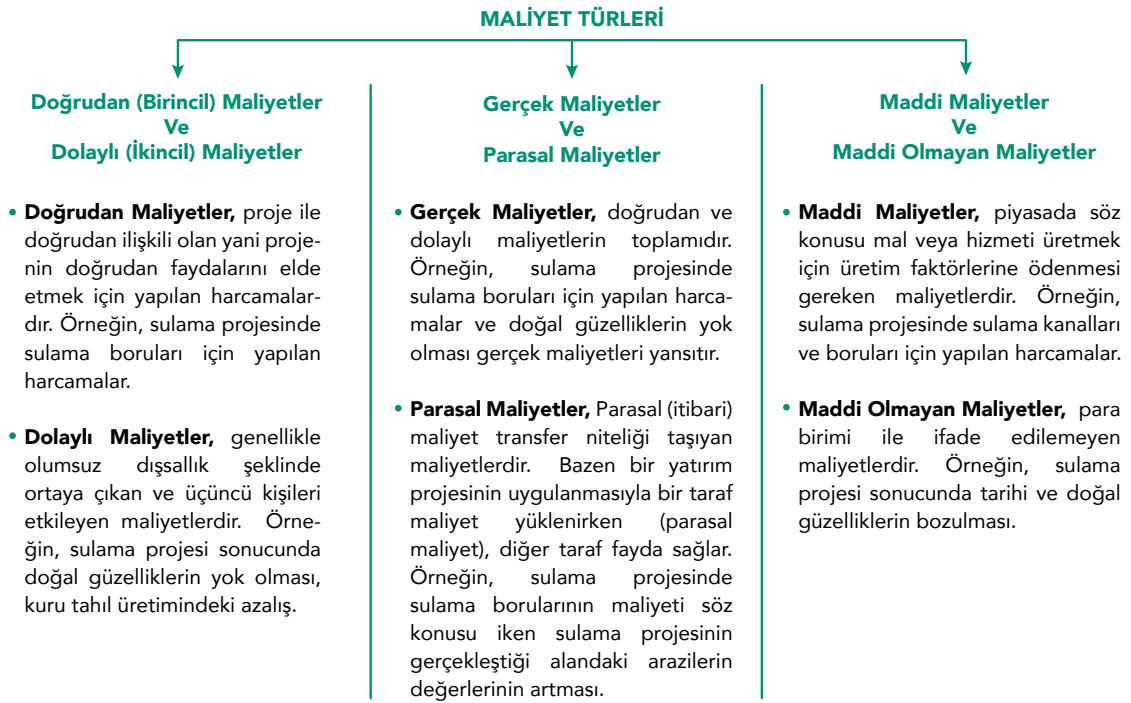
YANIT D

16. Bir sulama projesinin fayda – maliyet analizi çerçevesinde ortaya çıkan sulama boruları için yapılan harcamalar ile doğal güzelliklerin yok olması gibi maliyetlerin toplamına ne ad verilir?

- A) İtibari maliyet
- B) Dolaylı maliyet
- C) Gerçek olmayan maliyet
- D) Gerçek maliyet
- E) Parasal maliyet

ÇÖZÜM

Fayda – maliyet analizi, kamu ekonomisinde yatırım projelerini etkinlik yönünden değerlendirmeye yarayan, topluma en yüksek faydayı en düşük maliyetle sağlayacak olan projelerin seçiminde veya öncelik sırasının tespit edilmesinde yararlanılan bir tekniktir.

YANIT D

24. Bütçe yöntem ve tekniklerinden biri olan gayrisafi usulden safi usule geçiş, kamu harcamalarının artışı ile ilgili ne yönde bir etki yaratır?

- A) Kamu harcamalarını görünüşte artırır
- B) Kamu harcamalarını gerçekte artırır
- C) Kamu harcamalarını görünüşte azaltır
- D) Kamu harcamalarını gerçekte azaltır
- E) Kamu harcamalarını önce arttırır sonra azaltır

ÇÖZÜM

Bütçe yöntem ve tekniklerindeki değişme kamu harcamalarını görünüşte artırır veya azaltır. Şayet safi usulden gayrisafi usule doğru bir yöntem geçişi söz konusu ise bu durum kamu harcamalarını görünüşte artırır. Bunun tam tersi yönünde yani gayrisafi usulden safi usule geçiş söz konusu ise kamu harcamaları görünüşte azalır. Çünkü gayrisafi usulde, toplanan gelirler ve yapılan harcamalar ayrı ayrı bütçede gösterilirken, safi (net) usulde kamu gelirleri toplanırken bu gelirlerin toplanabilmesi için yapılan harcamalar düşülür ve net gösterim yazılır. Bu da harcamaların olduğundan daha az görünmesine sebep olur.

YANIT C

25. Aşağıdakilerden hangisi kamu harcamalarını görünüşte arttıran nedenlerden biridir?

- A) Savaş ve savunma giderlerindeki artışlar
- B) Sanayileşme ve teknolojik gelişmeler
- C) Gayrisafi usulden safi usule geçiş
- D) Sosyal devlet anlayışındaki olumlu gelişmeler
- E) Aynı ekonomiden nakdi ekonomiye geçiş

ÇÖZÜM

Topluma sunulan hizmetlerin miktarında veya kalitesinde nicelik veya nitelik yönünden artış olmamakla birlikte, harcama rakamları nominal olarak artıyorsa kamu harcamalarının görünüşte artışından söz edilir.

Kamu harcamalarının görünüşte artış nedenleri;

- Para ekonomisinin yaygınlaşması (aynı ekonomiden nakdi ekonomiye geçiş)
- Bütçe usullerinin değişmesi (safi usulden gayrisafi usule geçiş)
- Para değerinin düşmesi
- Ülke sınırlarının ve nüfusunun değişmesi
- Devletleştirme ve kamulaştırma

Topluma sunulan hizmetlerin miktarında veya kalitesinde nicelik veya nitelik yönünden artma yönünde bir değişiklik olmakla birlikte, harcama rakamları da nominal olarak artıyorsa kamu harcamalarının gerçekte artışından söz edilir.

Kamu harcamalarının gerçek artış nedenleri;

- Savaşlar (Askeri nedenler)
- Siyasi nedenler
- Ekonomik nedenler
- Sosyal nedenler
- Teknolojik nedenler

A, B ve D seçenekleri kamu harcamalarını gerçekte arttıran nedenlerdendir. C seçeneğindeki gayrisafi usulden safi usule geçiş kamu harcamalarını görünüşte azaltırken E seçeneğindeki aynı ekonomiden nakdi ekonomiye geçiş ifadesi kamu harcamalarını görünüşte arttırır.

YANIT E

26. Sendika ve sivil toplum kuruluşlarının rant elde etme çabalarının, siyasi partilerin verdiği kararların ve söylemlerinin oy alma çabası yönünde politika eğilimlerini arttırması ile sonuçlandığı varsayımı dikkate alındığında, kamu harcamalarındaki artışla ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Kamu harcamaları görünüşte artar
- B) Kamu harcamaları görünüşte azalır
- C) Kamu harcamaları gerçekte artar
- D) Kamu harcamaları karşılaştırmalı artar
- E) Kamu harcamaları gerçekte azalır

ÇÖZÜM

Sendika ve sivil toplum kuruluşlarının çabaları sonucu siyasi partilerin oy alma yönünde politikalar izlemesi ve bunun toplum yararına sonuçlanması kamu harcamalarını gerçekte artırır. Çünkü siyasi partilerin oy alma çabaları, popülist politika uygulamalarını arttırır ve nicelik ya da nitelik olarak kamu harcamaları da artar. Bu durum kamu harcamalarının gerçekte artışını ifade eder. Kamu harcamalarının gerçekte artışı, topluma sunulan hizmetlerin miktarı (nicelik) veya kalitesinde (nitelik) artma yönünde bir değişiklik olmakla birlikte, harcama rakamlarının da nominal olarak artması anlamına gelir.

YANIT C

30. Kamu harcamalarındaki artışların, bu harcamalarla doğrudan ilişkili diğer ekonomik ve sosyal değişkenlerdeki artışlarla ilişkilendirilmesine ne ad verilir?

- A) Kamu harcamalarının mutlak artışı
- B) Kamu harcamalarının görelî artışı
- C) Kamu harcamalarının yoğunluğuna artışı
- D) Kamu harcamalarının genişliğine artışı
- E) Kamu harcamalarının güncel artışı

ÇÖZÜM

Kamu harcamalarındaki artışların, bu harcamalarla doğrudan ilişkili diğer ekonomik ve sosyal değişkenlerdeki artışlarla ilişkilendirilmesine "**kamu harcamalarının görelî artışı**" adı verilir. Kamu harcamalarındaki artışın gayrisafi milli hâsıla, nüfus, ülke yüzölçümü vb. sosyal ve ekonomik değişkenlere göre artması ile ilişkilendirilmesi, görelî artışa örnek olarak gösterilebilir. Kamu kesiminin ekonomideki yeri ve önemini ortaya koymak açısından görelî (nispi) artışlar çok daha anlamlıdır. Devletin ekonomideki rolünün ölçülmesinde kullanılan toplam kamu harcamalarının gayri safi milli hâsıla oranı içerisindeki payını ölçmek görelî artışa verilebilecek en iyi örneklerden biridir.

YANIT B

31. Wagner'in "Kamu harcamalarının gelir esnekliğinin birden büyük olduğunu" ifade etmesi, kamu harcamalarının artışı ile ilgili aşağıdakilerden hangisiyle açıklanabilir?

- A) Kamu harcamalarının mutlak artışı
- B) Kamu harcamalarının görünüşte azalışı
- C) Kamu harcamalarının görelî artışı
- D) Kamu harcamalarının görelî azalışı
- E) Kamu harcamalarının görünüşte artışı

ÇÖZÜM

Adolph Wagner'e göre kamu harcamalarındaki nispi artış milli gelirdeki nispi artıştan daha fazladır. Yani milli gelirdeki bir birimlik artış kamu harcamalarını bir birimden daha fazla arttırmaktadır. Wagner'in ortaya koyduğu bu analizde Wagner, hem "**millî gelir**" hem de "**kamu harcamaları**" olmak üzere iki farklı parametreyi karşılaştırmıştır. Şayet kamu harcamalarındaki artış kamu harcamaları ile doğrudan ilişkili diğer ekonomik büyüklüklerle (nüfus artışı, milli gelir, büyüme oranı, yüzölçümü vb) karşılaştırılıp analiz ediliyorsa buna kamu harcamalarının görelî artışı adı verilir.

YANIT C

32. Kamu harcamalarının belirli bir zaman aralığında parasal olarak artmasına ne ad verilir?

- A) Kamu harcamalarının mutlak artışı
- B) Kamu harcamalarının genişliğine artışı
- C) Kamu harcamalarının yoğunluğuna artışı
- D) Kamu harcamalarının görelî artışı
- E) Kamu harcamalarının güncel artışı

ÇÖZÜM

Kamu harcamalarının belirli bir başlangıç yılından itibaren parasal artışına **mutlak artış** adı verilir. Mutlak artışlar ekonomideki diğer büyüklüklerden (Gayrisafi milli hâsıla, nüfus, ülke yüzölçümü vb.) soyutlandığı için görelî artış kadar karşılaştırma yapma imkânı sağlayamaz.

YANIT A

107. Üreticinin satın alma gücünü korumak amacıyla, taban fiyat uygulamasına başvuran bir devletin uyguladığı tarımsal destekleme alımları ile ilgili, aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Piyasada belirlenen ortalama fiyata kadar olan kısmı sermaye teşkili niteliğinde transfer harcaması, aradaki fark reel harcama olarak değerlendirilir
- B) Piyasada belirlenen ortalama fiyata kadar olan kısmı reel harcama, aradaki fark yatırım harcaması olarak değerlendirilir
- C) Piyasada belirlenen ortalama fiyata kadar olan kısmı cari harcama, aradaki fark dolaylı transfer harcaması olarak değerlendirilir
- D) Piyasada belirlenen ortalama fiyata kadar olan kısmı reel harcama, aradaki fark transfer harcaması olarak değerlendirilir
- E) Piyasada belirlenen ortalama fiyata kadar olan kısmı kalkınma carisi, aradaki fark dolaylı transfer harcaması olarak değerlendirilir

ÇÖZÜM

Devletin tarımsal üretimi veya üreticiyi koruma amacıyla yaptığı müdahaleler tarımsal destekleme olarak adlandırılır. Tarımsal destekleme alımlarında amaç; üreticinin satın alma gücünü korumak, pahalılığı önlemek ve dış ticarete konu ürünlerde iç piyasalarla dış piyasalar arası fiyat dengesini oluşturabilmektir. Şayet devlet, üreticinin satın alma gücünü korumak amacıyla taban fiyat uygulamasına başvurursa ve ürünün piyasa ortalama fiyatı taban fiyatın altında gerçekleşirse devlet aradaki farkı ödemek ve üreticinin satın alma gücünü korumak zorunda kalır. Örneğin, çiftçi tarafından üretilen yaş çayın piyasa ortalama fiyatı kilogram başına 3 TL olsun. Devlet üreticinin satın alma gücünü korumak amacıyla taban fiyat uygulamasına gitsin ve yaş çay fiyatını kilogram başına 5 TL olarak belirlensin. Şayet çiftçinin ürettiği çayın kilogramı piyasada en az 5 TL'den alıcı bulamazsa devlet çiftçinin ürününü kilogram başına 5 TL'den almak durumundadır. İşte bu bir destekleme alımıdır ve çiftçiye kilogram başına ödediği 2 TL'lik fark (piyasa ortalama fiyatı 3 TL iken taban fiyat olan 5 TL arasındaki fark) transfer harcaması olarak kabul edilir. Aynı şekilde piyasa ortalama fiyatına denk gelen kısım, o dönem üretimine yönelik mal ve hizmet kabul edileceğinden reel harcama olarak kabul edilir.

Kısacası, piyasada belirlenen ortalama fiyata kadar olan kısmı reel harcama, aradaki fark transfer harcaması olarak değerlendirilir.

YANIT D

103. Vergi gayretinin aldığı değerın 1'in altında olması durumunda aşağıdakilerden hangisi söz konusu olur?

- A) Ülkede vergilendirilebilecek rezerv kalmamıştır.
- B) Ülkede hala vergilendirilebilecek rezerv mevcuttur.
- C) Ülkede vergilendirilebilecek rezervlerin üstünde gelir toplanmıştır
- D) Ülkede vergilendirilebilecek rezervin üstünde harcama yapılmıştır
- E) Ülke kaynakları etkin ve verimli kullanılmıştır.

ÇÖZÜM

Bir ülkede tahmini vergi kapasitesi ile gerçekleşen vergi hâsılatı arasındaki oransal ilişkiye "**vergi gayreti**" denir.

Vergi gayreti 1' in altında ise o ülkede vergi gayreti düşüktür ve ülkede vergilenebilecek rezervler bulunmaktadır.

Vergi gayreti 1'e eşitse vergi kapasitesinin tamamı kullanılmıştır.

Vergi gayreti 1'in üzerinde ise kaynaklar kapasitenin üzerinde kullanılmıştır.

NOT: Bir ülkede belli bir zaman dilimi içerisinde toplanan tüm vergi gelirlerine Fiili (Gerçekleşen) Vergi Kapasitesi (Hâsılatı) denir.

Vergi hâsılatı toplanan vergi gelirlerinin toplamını gösterirken vergi kapasitesi toplanabilme ihtimali olan vergi gelirlerini gösterir.

YANIT B

104. Mali yükümlülüklerin ve özellikle vergilerin ödenmesinin mükellefler tarafından farkına varılmadan, vergi yükü hissedilmeden yerine getirilmesine ne ad verilir?

- A) Vergi bilinci
- B) Mali aldanma
- C) Vergi ahlakı
- D) Mali anestezi
- E) Mali zorlama

ÇÖZÜM

Mali yükümlülüklerin ve özellikle vergilerin ödenmesinin mükellefler tarafından farkına varılmadan, vergi yükü hissedilmeden yerine getirilmesine "**mali anestezi – vergi uyuşturması**" denir.

Verginin önemini bilen toplum bireylerinin, vergi ile ilgili ödevlerini yerine getirmedeki istikliliklerinin düzeyine "**vergi bilinci**" denir.

Mükelleflerin, vergi yasalarından doğan yükümlülüklerini, gerçeğe uygun bir şekilde yerine getirme konusundaki davranışlarının düzeyine "**vergi ahlakı**" denir.

Açık finansman politikaları uygulandığında seçmenler kamu harcamalarının faydalarını olduğundan fazla algılamaları, ancak vergi yükünü tam ve doğru olarak algılayamamalarına "**mali aldanma**" denir.

Savaş ve doğal afet gibi olağanüstü dönemlerde gerekli kamu harcamalarının finanse edilebilmesi için devletin, sahip olduğu gelir kaynaklarına normalden daha fazla başvurmasına "**mali zorlama**" denir.

YANIT D

Bu ilkeler;

Adalet İlkesi, her bireyin devletin koruması altında elde ettiği gelirler oranında (ödeme gücü oranında) vergi ödemesi gerektiğini ifade eder

Kesinlik – Belirlilik İlkesi, Her mükellefe yüklenen vergi çeşidinin ve miktarının belirli olması, keyfi olmaması, koşullarının açık ve kesin olması gerektiğini ifade eder.

Uygunluk İlkesi, Verginin yükümlüden en uygun şartlarda ve en uygun zamanda alınmasını ve vergi idaresi ile yükümlüler arasında ilişkilerin iyi ve uyumlu olmasını ifade etmektedir. Vergilerin fiskal amacıyla ilgilidir.

İktisadilik ve Tasarrufluk İlkesi, Vergi toplama maliyetleri düşük tutulmalı, Vergi toplama süresi kısa olmalı, Vergiler, iktisadi birimlerin kararlarını etkilemeyecek düzeyde düşük ve sınırlı olmalı (tarafsızlık ilkesi)

İstikrar ilkesi çağdaş vergileme ilkelerinden biri olup, vergilendirme tekniği konusunda yapılan düzenlemelerin sık sık değiştirilmemesini, düzenli olmasını ifade etmektedir.

Adam Smith'in vergileme ilkeleri klasik vergileme ilkeleri olarak kabul edilir. Günümüz toplumlarında vergileme ilkeleri Adam Smith'in vergileme ilkelerinden hareketle daha kapsamlı bir şekilde ele alınmış, genişletilerek çağdaş vergilendirme ilkeleri adını almıştır.

Genel kabul gören çağdaş vergileme ilkeleri şu şekilde sıralanabilir;

- Genellik İlkesi
- Eşitlik İlkesi
- Faydalanma İlkesi
- Ödeme Gücü İlkesi
- Verimlilik İlkesi
- Esneklik İlkesi
- İstikrar İlkesi
- Uygunluk İlkesi
- Belirlilik İlkesi
- Kanunilik İlkesi
- İktisadilik İlkesi
- Kesinlik İlkesi

YANIT E**114. Tarafsız vergi ne demektir?**

- A) Vergilerin piyasa mekanizmasının işleyişini bozmayacak şekilde düzenlenmesi ve birey tercihlerini olumsuz etkilememesi
- B) Farklı sosyo-ekonomik yapıya sahip bireylerden farklı verginin alınması
- C) Alınacak vergilerin yabancı ve yerli yatırımları olumlu etkilememesi
- D) Devletin vergilerle sadece koruyucu görevleri gerçekleştirilmesi
- E) Ayrım yapmaksızın herkesten ödeme gücüne göre vergi alınması

ÇÖZÜM

Vergilerin tarafsızlığı, devlet tarafından alınan vergilerin miktarının, piyasanın işleyişini bozmayacak bir düzeyde olmasını ifade eder. Bu görüş klasik iktisadi yaklaşıma dayanır. Tarafsız vergi anlayışı devletin, ekonomik ve sosyal hayata müdahale etmeme anlayışını da beraberinde getirir. Klasiklere göre bütçe ne kadar küçük olursa o kadar az vergi toplanacak ve vergi de tarafsızlığını koruyacaktır.

YANIT A**115. Aşağıdaki vergi çeşitlerinden hangisi, klasik iktisatçıların savunduğu "verginin tarafsızlığı" ilkesine en yakındır?**

- A) Veraset ve intikal vergisi
- B) Motorlu taşıtlar vergisi
- C) Gelir vergisi
- D) Katma değer vergisi
- E) Emlak vergisi

ÇÖZÜM

Klasik maliyecilere göre tarafsız vergi, bireylerin ekonomik kararlarını etkilemeyen vergidir. Mali anestezi etkisi yaratabilen, üretici ve tüketicilerin üretim ve tüketim kararları üzerinde etkili olmayan veya en az etkili olan vergi, dolaylı olarak harcamalar üzerinden alınan "katma değer vergisidir". A, B, C ve E seçeneklerinde yer alan vergiler, mükelleflerin gelir veya servetleri üzerinden, dolaysız olarak alınan vergilerdir. Bu tür vergilerin objektif veya subjektif vergi yükü, mükellefler tarafından hissedilebilen (mali anestezi etkisi olmayan) ve dolayısıyla mükelleflerin kararlarını etkileyebilen vergilerdir.

YANIT D

144.

Matrah (TL)	Vergi oranı
İlk 5.000	%10
5.001 - 10.000 arası	% 20
10.001 - 20.000 arası	% 30
20.000 – +	% 40

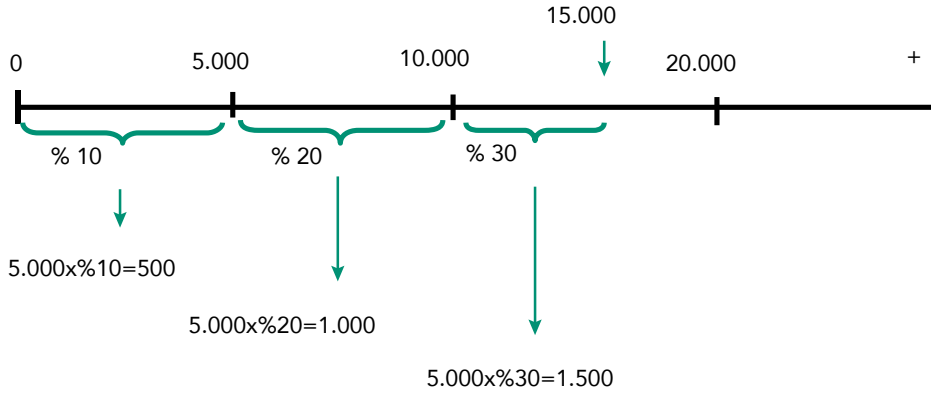
Yukarıdaki dilim usulü artan oranlı tarifeye göre 15.000 TL gelir elde eden bir bireyin ortalama vergi oranı yüzde kaçtır?

- A) 10 B) 20 C) 30 D) 35 E) 45

ÇÖZÜM

Artan oranlı vergi tarifesinde ortalama vergi oranı ödenen vergi miktarının vergi matrahına (gelire) oranlanması ile bulunur.

O halde ortalama vergi oranını bulabilmek için öncelikli olarak ödenen vergi miktarını bulmak gerekir. Dilim usulü artan oranlı tarifelerde ödenen vergi miktarı şu şekilde hesaplanır.

Mükellefin geliri 15.000 TL olduğu için ödenecek vergi de 15.000 TL ye kadar olan kısım olacaktır.

- 0 – 5.000 TL arasında 5.000 olduğu için I. aralıkta hesaplanan vergi; $5.000 \times \%10 = 500$ TL olur
- 5.000 ile 10.000 TL arasında 5.000 TL olduğu için II. aralıkta hesaplanan vergi; $5.000 \times \%20 = 1.000$ TL olur.
- 10.000 ile 15.000 TL arasında 5.000 TL olduğu için III. aralıkta hesaplanan vergi; $5.000 \times \%30 = 1.500$ TL olur.

Tüm aralıklarda hesaplanan vergiler toplandığında ödenecek toplam vergi;

$500 + 1.000 + 1.500 = 3.000$ TL bulunur.

O halde;

Ortalama vergi oranı= Ödenen vergi / MATRAH

Ortalama vergi oranı= $3.000 / 15.000$

Ortalama vergi oranı=%20 olur.

YANIT B

106. 3.000 TL nominal değere sahip ve %10 faiz oranı bulunan bir tahvil, nominal değerinde hiçbir değişiklik yapılmadan %7 faizli bir tahville değiştirilmesi aşağıdaki konversiyon yöntemlerinden hangisine örnek olarak gösterilebilir?

- A) Başabaşın altında konversiyon
- B) Kademeli konversiyon
- C) Başabaştan konversiyon
- D) Mecburi konversiyon
- E) Fark isteme suretiyle konversiyon

ÇÖZÜM

Tahvilin nominal değerinde değişiklik yapılmadan sadece faiz oranının düşürüldüğü konversiyon türüne **"Başabaştan konversiyon"** denir.

Dikkat edersek soruda nominal değer değişmemiş 3.000 TL olarak kalmış ancak faiz oranı %10'dan %7'ye düşürülmüştür.

YANIT C

107. Borç anapara ve faizlerinin ortadan kalkmadığı ancak borç geri ödemelerinin geçici bir süre durdurulduğu ya da azaltıldığı işleme ne ad verilir?

- A) Moratoryum
- B) Konversiyon
- C) Konsolidasyon
- D) Aciz vesikası
- E) Borcun reddi

ÇÖZÜM

Borç anapara ve faizlerinin ortadan kalkmadığı ancak borç geri ödemelerinin geçici bir süre durdurulduğu ya da azaltıldığı işleme **"moratoryum"** adı verilir.

Moratoryumda borç reddedilmez. Devlet borç ödemelerini, içinde bulunduğu zor koşullar nedeniyle (iflas, olağanüstü hal vb.) daha sonraki dönemlere ertelemiş olur. Moratoryumda faiz oranları yeniden belirlenmekte, belli durumlarda borcun kısmen silinmesi söz konusu olabilmektedir. Ancak bu silinme borcun reddi ile değil tarafların rızası ile gerçekleşmektedir. Moratoryumla ödenmesi şüpheli hale gelen borç ödenebilir hale gelmektedir. Moratoryum esas itibarıyla dış borçlarla ilgilidir.

Borcun anaparası ve faizi vadesinde nakde çevrilmediği için moratoryum, borcun anaparası ve faizini sona erdirmeyen ancak azaltan bir işlemdir. Türkiye 1958 yılında moratoryum ilan edilmiştir.

Konversiyon, anaparası aynı olan yüksek faizli borç senetlerinin düşük faizli borç senetleriyle değiştirilmesi işlemidir.

Konsolidasyon, kısa vadeli borçların uzun vadeli borçlarla değiştirilmesidir.

Aciz vesikası, alacaklı olunan şahsa ait herhangi bir mal, para pul vs. bulunmaması durumunda zaman aşımını durdurmaya yarayan belgedir.

Borcun reddi, iç borçların ödenememesi halinde devletin tek taraflı olarak egemenlik hakkını kullanarak borcu ödememesi haline denilir (konversiyon, borcun kısmen reddidir).

YANIT A

108. İthalat dolayısıyla ödenmesi gereken dövizlerin ödenememesi nedeniyle, bu borçların ödenmesini hedefleyen bir antlaşma yapılması sonucu oluşan borca ne ad verilir?

- A) Borcun amortismanı
- B) Borcun temerrüdü
- C) Monetizasyon
- D) Ariyere borç
- E) Borcun reddi

ÇÖZÜM

İthalat dolayısıyla ödenmesi gereken dövizlerin ödenememesi nedeniyle, bu borçların ödenmesini hedefleyen bir antlaşma yapılması sonucu oluşan borca **"Ariyere borç"** adı verilir. Ülkemizde ariyere borca ilişkin moratoryuma ilan edilmiştir. Bu borçlar, aslında özel sektörden kaynaklanan devlet borçlarıdır. Ariyere borçların ödemesi 1961 yılına kadar dondurulmuş, 1961-1971 yılları arasında taksitle geri ödenmiştir.

Borcun amortismanı, borçların vade sonunda anaparasının ve faizinin ödenmesidir. (Borcun itfası da denir). Borcun itfası Borçlanma Genel Müdürlüğü tarafından yürütülür.

10. Aşağıdakilerden hangisi, 5018 sayılı Kamu Mali ve Yönetim Kontrol Kanunu'na göre bütçe ilkeleri arasında yer almaz?

- A) Bütçeyi ilgilendirmeyen hususlara yer verilmez.
- B) Gelir ve gider denkleğinin sağlanması esastır.
- C) Tüm gelir ve giderler gayri safi olarak bütçelerde gösterilir
- D) Hazine ve Maliye Bakanlığı'nca hazırlanır ve uygulanır.
- E) Bütçe gelir ve gider tahminleri ile uygulama sonuçlarının raporlanmasında açıklık, doğruluk ve malî saydamlık esas alınır.

ÇÖZÜM

5018 sayılı Kamu Mali ve Yönetim Kontrol Kanunu'na göre bütçelerin hazırlanması, uygulanması ve kontrolünde aşağıdaki ilkelere uyulur;

- Bütçelerin hazırlanması ve uygulanmasında, makroekonomik istikrarla birlikte sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak esastır.
- Kamu idarelerine bütçeyle verilen harcama yetkisi, kanunlarla veya Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle düzenlenen görev ve hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla kullanılır.
- Bütçeler kalkınma planı ve programlarda yer alan politika, hedef ve önceliklere uygun şekilde, idarelerin stratejik planları ile performans ölçütlerine ve fayda – maliyet analizine göre hazırlanır, uygulanır ve kontrol edilir.
- Bütçeler, stratejik planlar dikkate alınarak izleyen iki yılın bütçe tahminleriyle birlikte görüşülür ve değerlendirilir.
- Bütçe, kamu malî işlemlerinin kapsamlı ve saydam bir şekilde görünmesini sağlar.
- Tüm gelir ve giderler gayri safi olarak bütçelerde gösterilir.
- Belirli gelirlerin belirli giderlere tahsis edilmemesi esastır.
- Bütçelerde gelir ve gider denkleğinin sağlanması esastır.
- Bütçeler, ait olduğu yıl başlamadan önce Türkiye Büyük Millet Meclisi veya yetkili organlarca kabul edilmedikçe veya onaylanmadıkça uygulanamaz.

- Bütçelerde, bütçeyi ilgilendirmeyen hususlara yer verilmez.
- Bütçeler kurumsal, işlevsel ve ekonomik sonuçların görülmesini sağlayacak şekilde Cumhurbaşkanlığınca uluslararası standartlara uygun olarak belirlenen bir sınıflandırmaya tâbi tutularak hazırlanır ve uygulanır.
- Bütçe gelir ve gider tahminleri ile uygulama sonuçlarının raporlanmasında açıklık, doğruluk ve malî saydamlık esas alınır.
- Kamu idarelerinin tüm gelir ve giderleri bütçelerinde gösterilir.
- Kamu hizmetleri, bütçelere konulacak ödeneklerle, mevzuatla belirlenmiş yöntem, ilke ve amaçlara uygun olarak gerçekleştirilir.
- Bütçelerde, ödenekler belirli amaçları gerçekleştirmek üzere tahsis edilir.

D seçeneğinde yer alan ifade yanlıştır. Çünkü bütçe, Cumhurbaşkanlığınca hazırlanır ve uygulanır.

YANIT D

11. Bütçe ile ilgili tüm işlem ve uygulamaların, herkesin gözü önünde, herhangi bir gizlemeye başvurulmaksızın gerçekleştirilmesini öngören bütçe ilkesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Mali saydamlık ilkesi
- B) Açıklık ilkesi
- C) Alenilik
- D) Tahsis ilkesi
- E) Önceden izin alma ilkesi

ÇÖZÜM

Bütçe ile ilgili tüm işlem ve uygulamaların, herkesin gözü önünde, herhangi bir gizlemeye başvurulmaksızın gerçekleştirilmesini öngören bütçe ilkesi "alenilik ilkesi" dir.

Mali saydamlık ilkesi, her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında görevli ve yetkili olanların; kaynakların etkili, ekonomik, verimli ve hukuka uygun olarak elde dilmesinden, kullanılmasından, muhasebeleştirilmesinden, raporlanmasından ve kötüye kullanılmaması için gerekli önlemlerin alınmasından sorumlu olduklarını ve yetkili kılınmış mercilere hesap vermek zorunda olduklarını gösteren ilkedir.

ÇÖZÜM

Geçici bütçe, merkezî yönetim bütçe kanununun süresinde yürürlüğe konulamaması durumunda başvurulmuş bir uygulamadır. Geçici bütçe uygulamasının bazı sakıncaları söz konusu olur.

Bu sakıncalardan bazıları aşağıdaki gibi sıralanabilir;

- Hizmetlerin bir önceki yılda olduğu gibi devam etmesi yeni hizmetlerin yapılmaya başlamasını engeller,
- Bütçe yasama organı tarafından onaylanıp yürürlüğe girdiği için, geçici bütçe uygulaması yasamanın bütçe üzerindeki denetim ve kontrolünü zayıflatır. Çünkü geçici bütçe yasama organının onayı ile uygulamaya girmez.
- Önceki dönem bütçesi uygulandığı için, yatırımların sonraki yıla sarkan kısımlarının yapılmasını engeller
- Önceki dönemden sarkan ödemelerin yapılması ve sonraki yıl bütçesinin uygulamaya girmesi ile mahsup işlemlerinde karışıklıklar ortaya çıkar

YANIT E

50. Bütçe ödeneklerinin serbest bırakılma yetkisi aşağıdaki organlardan hangisine aittir?

- A) Hazine ve Maliye Bakanlığı'na
- B) Strateji ve Bütçe Başkanlığı'na
- C) Kamu Finansman Genel Müdürlüğü'ne
- D) Cumhurbaşkanlığı'na
- E) Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne

ÇÖZÜM

Bütçe ödenekleri, "Cumhurbaşkanlığı" tarafından belirlenecek esaslar çerçevesinde, nakit planlaması da dikkate alınarak vize edilen ayrıntılı harcama programları ve serbest bırakma oranlarına göre kullanılır. Özel bütçeli idareler ve sosyal güvenlik kurumlarının da ayrıntılı harcama ve finansman programlarının hazırlanmasına, vize edilmesine, uygulanmasına ve uygulamanın izlenmesine dair usul ve esaslar yine Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenir.

YANIT D

51. Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin bütçelerinde yeni tertipler açmaya yönelik usul ve esasları belirleme yetkisi aşağıdakilerden hangisine aittir?

- A) Hazine ve Maliye Bakanlığı
- B) Sayıştay
- C) Strateji ve Bütçe Başkanlığı
- D) Cumhurbaşkanlığı
- E) Anayasa Mahkemesi

ÇÖZÜM

Yıl içinde merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin bütçelerinde yeni tertipler, gelir kodları ve finansman kodları açma, Cumhurbaşkanlığı tarafından belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde gerçekleştirilebilir.

YANIT D

52. 5018 sayılı Kanun'a göre, Merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin bütçeleri arasındaki ödenek aktarmaları aşağıdakilerden hangisi ile yapılabilir?

- A) Hazine ve Maliye Bakanlığı kararı ile
- B) Cumhurbaşkanlığı kararnamesi ile
- C) Strateji ve Bütçe Başkanlığı kararı ile
- D) Kanun ile
- E) Kamu Finansman Genel Müdürlüğü onayı ile

ÇÖZÜM

5018 sayılı Kamu Mali ve Yönetim Kontrol Kanunu'na göre merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin bütçeleri arasındaki ödenek aktarmaları "kanun ile" ile yapılabilir. Ancak, harcamalarda tasarrufu sağlamak, dengeli ve etkili bir bütçe politikasını gerçekleştirmek üzere genel bütçe ödeneklerinin yüzde onunu geçmemek kaydıyla, merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin bütçeleri arasındaki ödenek aktarmalarına ilişkin yetki ve işlemler ile usul ve esaslar merkezî yönetim bütçe kanununda belirlenir.

YANIT D

62. Aşağıdaki vergilerden hangisi, hem enflasyonist dönemlerde talep emici hem de deflasyonist dönemde talep kaydırıcı rol üstlenen en etkili vergidir?

- A) Kurumlar vergisi
- B) Gelir vergisi
- C) Motorlu taşıtlar vergisi
- D) Tüketim vergisi
- E) Emlak vergisi

ÇÖZÜM

Enflasyon ve deflasyon aynı madalyonun iki yüzü gibidir. Enflasyon mal ve hizmetlerin genel fiyatlarının hızla yükselmesi iken, bunun tam tersi olarak deflasyon ise, fiyatların genel olarak düştüğü durumdur. Bu nedenle enflasyonla mücadelede talep kısıcıcı, deflasyonla mücadelede ise talep arttırıcı politikalar (konjonktürün tam tersi yönde politikalar) izlenmelidir.

Kamu otoriteleri, maliye politikası araçlarını kullanarak enflasyonla mücadele edebilir. Bilindiği gibi bu araçlar temelde; kamu harcamaları, vergiler, borçlanma ve devlet bütçesinden oluşur.

Vergiler içerisinde hem enflasyon hem de deflasyonla mücadelede en etkili vergi harcamalar üzerinden alınan tüketim vergileridir. Enflasyonist dönemde gider vergilerindeki artış, ekonomideki toplam talebi azaltmada diğer vergilere göre en etkin rolü oynar. Enflasyonist bir ekonomide tüketimi kısmak amacıyla gelir vergilerinin arttırılmasının daraltıcı etkisinin, gider vergilerine göre daha az olmasının nedeni gelir vergisinin bir kısmının tasarruflardan ödenmesidir. Aynı şekilde deflasyonla mücadelede harcamalar üzerinden alınan vergiler en kullanışlı araç kabul edilir. Harcamalar üzerinden alınan vergi oranlarındaki azalış toplam harcama seviyesinde ciddi bir artışa neden olur.

Motorlu taşıtlar ve emlak vergisi ya da genel ve özel servet vergileri, hem enflasyon hem de deflasyonla mücadelede tüketim (harcamalar üzerinden alınan vergiler kadar talep yaratıcı veya talep kısıcıcı etki yaratmaz. Çünkü servet vergileri ekonomik konjonktürden çok fazla etkilenmeyen vergilerdir. Servetin kişilerin harcama potansiyelini yansıttığı noktadan hareket edilirse, kısa dönemde toplam talebi kısıcıcı ya da arttırıcı yönünde kullanılabilme etkileri tüketim (harcama) üzerinden alınan vergilere göre daha azdır.

YANIT D

63. Durgunlukla mücadelenin söz konusu olduğu bir durumda, kamu harcamalarının arttırılması halinde aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlış olur?

- A) Durgunluk içindeki bir ekonomide tüketimi arttırmak amacıyla gelir vergisi oranlarının azaltılmasının etkisi, gider vergilerinin oranlarının azaltılmasına göre daha fazla olur.
- B) Transfer harcamalarının durgunluk dönemlerinde yarattığı talep artışı etkisi, yatırım harcamalarının arttırılması etkisine göre daha az olur.
- C) Cari harcamalar, satın alma gücünü ve özel mal ve hizmetlere olan talebi arttırdığından toplam talep düzeyini yükseltir.
- D) Kamu harcamaları marjinal tüketim eğilimlerine bağlı olarak millî gelir ve istihdam düzeyini yükseltir.
- E) Arttırılan kamu harcamaları yatırım harcamaları yönünde ise bu durum, kısa dönemde talep artışına, uzun dönemde ise kapasite artışı yol açar.

ÇÖZÜM

Toplam arzın toplam talepten fazla olması durumunda ekonomide durgunluktan bahsedilmektedir. Durgunluk halindeki bir ekonomide, üretim kapasitesi talep yetersizliği nedeniyle tam çalışmayacağından, milli gelir eksik istihdam düzeyinde gerçekleşecektir.

Durgunlukla mücadelede genişletici politikalar izlenmesi gerektiği için B, C, D ve E seçeneklerindeki ifadeler doğru iken A seçeneğindeki ifade yanlıştır. Durgunluk içindeki bir ekonomide tüketimi arttırmak amacıyla gider (harcama) vergi oranlarındaki azalış diğer tüm vergiler içerisinde genişletici etkisi en yüksek olan vergidir. Çünkü gider vergilerinin talebi arttırıcı etkisi doğrudan tüketime yönelik olmalarından dolayı daha fazla olur.

YANIT A

99. Faiz oranlarındaki küçük bir değişikliğin, sınırsız bir sermaye akımına yol açması durumunda aşağıdakilerden hangisi söz konusu olur?

- A) Tam sermaye hareketsizliği
- B) Tam sermaye hareketliliği
- C) Sınırlı sermaye hareketliliği
- D) Gelire bağlı sermaye hareketliliği
- E) İstihdama bağlı sermaye hareketliliği

ÇÖZÜM

Bir ekonomide faiz oranlarındaki küçük bir değişikliğin sınırsız bir sermaye akımına yol açması "**tam sermaye hareketliliği**" olarak adlandırılır. Tam sermaye hareketliliğinde yerli menkuller ile yabancı ülkelerdeki menkuller arasında tam bir ikame durumu söz konusudur. Çünkü bu menkuller arasında hiçbir farkın olmadığı düşünülür.

Tam sermaye hareketliliğinin olduğu ve sabit kur rejiminin uygulandığı bir ekonomide, faiz oranları dış piyasa faiz oranlarına eşit olduğu için merkez bankaları, serbest bir politika izleyemezler ve para politikası tamamen etkisiz, maliye politikası etkili olur.

YANIT B

100. Yurtiçi faiz oranlarının, diğer ülke faiz oranlarına göre değiştirilmesi durumunda, ne iç piyasaya ne de dış piyasaya doğru hiçbir sermaye hareketliliğinin oluşmaması durumuna ne ad verilir?

- A) Tam sermaye hareketliliği
- B) Gelire bağlı sermaye hareketliliği
- C) Sınırlı sermaye hareketliliği
- D) Tam sermaye hareketsizliği
- E) Büyümeye bağlı sermaye hareketliliği

ÇÖZÜM

Yurtiçi faiz oranlarının, diğer ülke faiz oranlarına göre değiştirilmesi durumunda, ne iç piyasaya ne de dış piyasaya doğru hiçbir sermaye hareketliliğinin oluşmaması durumuna "**tam sermaye hareketsizliği**" adı verilir. Yani ülkedeki sermaye akımları, uluslararası piyasalardaki faiz oranlarına tamamen duyarlıdır.

YANIT D

114. Sömürge olmaktan kurtulan az gelişmiş ülkelerin ekonomik olarak sömürgesi oldukları ülkeye bağımlılıktan kurtulamamalarını sanayileşememelerinin nedeni olarak gören yaklaşım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kritik Minimum Çaba Tezi
- B) Bağımlılık Yaklaşımı
- C) Dengesiz Kalkınma (Büyüme) Modeli
- D) Sınırsız Emek Arzı Modeli
- E) Singer – Prebisch Modeli

ÇÖZÜM

Sömürge olmaktan kurtulan az gelişmiş ülkelerin ekonomik olarak sömürgesi oldukları ülkeye bağımlılıktan kurtulamamalarını söz konusu ülkelerin sanayileşme ve kalkınmasını engelleyen sebepler olduğunu savunan modele "**Baran – Frank'ın Bağımlılık Yaklaşımı**" adı verilir.

YANIT B

115. Az gelişmiş ülkelerin gelir düzeyi düşük olduğu için düşük tasarruflara sahip olduklarını ve bunun sonucu olarak da yatırımlarının düşük düzeyde kaldığını ifade eden model aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kritik Minimum Çaba Tezi
- B) Singer – Prebisch Modeli
- C) Dengesiz Kalkınma (Büyüme) Modeli
- D) Yoksulluğun Kısır Döngüsü Modeli
- E) Sınırsız Emek Arzı Modeli

ÇÖZÜM

Az gelişmiş ülkelerin gelir düzeyi düşük olduğu için düşük tasarruflara sahip olduklarını, bunun sonucu olarak da yatırımlarının düşük düzeyde kaldığını ve bunun kısır bir döngü şeklinde devam edeceğini savunan modele "**Yoksulluğun Kısır Döngüsü Modeli**" adı verilir.

- **Kritik Minimum Çaba Tezi:** Teoriye göre az gelişmiş ve aşırı nüfusa sahip ülkelerin ekonomik olarak büyümesi ve ekonomik sistemin kalkınması için asgari düzeyde bir yatırım gerçekleştirmesini gerektirmektedir. Kritik minimum çaba olarak adlandırılan bu durum gerçekleşmediğinde, bir ülkenin ekonomik olarak büyümesi ve kalkınması mümkün değildir. Modele göre az gelişmiş ülkelerin en önemli sorunlarından biri hızlı nüfus artışıdır. Aşırı nüfusa sahip az gelişmiş ülkelerde yoksulluk bir kısır döngüyü de beraberinde getirmektedir.

- **Singer – Prebisch Modeli:** Dış ticaretin az gelişmiş ülkelerin kalkınmalarına fayda sağlamayacağını savunan bu modele Yapısalcı model adı da verilmektedir. Gelişmiş ülkeler ile az gelişmiş ülkeler arasında yapılacak dış ticaret sonucunda az gelişmiş ülkeler zararlı çıkacaktır. Bu modele göre ülkede kalkınmanın sağlanabilmesi için özel girişimcinin devlet tarafından desteklenmesi şarttır.

- **Dengesiz Kalkınma (Büyüme) Modeli:** Ekonomide öncü sektörlerle yatırım yapılmasının bütün sektörlerin gelişmesini sağlayacağını savunan modeldir. Az gelişmiş ülkelerde iktisadi kaynak kıttır ve bu ülkeler dengeli kalkınmayı gerçekleştirecek teknik bilgiye ve teknik personele sahip değildirler. Bu nedenle ülkeler ya sosyal sabit sermaye yatırımlarına (altyapı) ya da doğrudan üretken faaliyetlerdeki yatırımlara yoğunlaşmalıdır. Modelin somut önerisi, az gelişmiş ülkelerin kaynaklarını öncelikle ara imalat sanayisine aktarması gerektiğini savunur.

- **Sınırsız Emek Arzı Modeli:** Modele göre az gelişmiş ülkelerde modern kesim ve tarım kesimi olmak üzere iki kesim mevcuttur. Sanayi kesiminin ihtiyaç duyduğu emek tarım kesimden sağlanmaktadır. Sanayi kesiminin ihtiyaç duyduğu iş gücünü yüksek ücretler vererek tarımdan sağlamasına sınırsız emek arzı denir.

YANIT D

44. Vergi kanunlarına göre beyan üzerinden alınan vergilerin tarh ve tahakkuku esas olarak aşağıdakilerden hangisi ile gerçekleşir?

- A) İhbarname ile
- B) Yargı yolu ile
- C) Tahakkuk fişi ile
- D) Düzeltme fişi ile
- E) Tekâlif cetveli ile

ÇÖZÜM

Verginin tarhı, vergi alacağıın kanunlarda gösterilen matrah ve oranlar üzerinden vergi dairesi tarafından hesaplanarak bu alacağı miktar itibarıyla belirlemeye yönelik idari işlemken verginin tahakkuku, tarh ve tebliğ edilen bir verginin ödenmesi gereken bir safhaya gelmesidir.

Vergi Usul Kanunu'nun 25. maddesine göre beyan üzerinden alınan vergiler "Tahakkuk fişi" ile tarh ve tahakkuk ettirilir. Bu esasa göre, vergi dairesince beyannamenin alınması üzerine bir tahakkuk fişi tanzim olunur ve bunun bir nüshası mükellefe veyahut beyannameyi mükellef namına vergi dairesine beyan edene verilir. Bu suretle vergi tahakkuk etmiş olur. Tahakkuk fişinin mükellefe verilen nüshası aynı zamanda beyannamenin makbuzu yerine geçer. Uygun görülen hallerde beyana dayanan vergi tahakkuk fişi yerine ihbarname ile tebliğ olunabilir. Kanunen belli hallerde tebliğ tekâlif cetvelinin ilanıyla yapılır. Tekâlif cetveli, tahrir dayanan tarhta yıllık vergilerin vergi dairesince mahalle ve köy itibarıyla gösterildiği belgedir.

YANIT C

45. Aşağıdakilerden hangisi, Vergi Usul Kanunu'nda yer alan değerlendirme ölçülerinden biri değildir?

- A) Maliyet bedeli
- B) Rayiç bedel
- C) İtibari değer
- D) Kasa değeri
- E) Tasarruf değeri

ÇÖZÜM

Değerleme, vergi matrahlarının hesaplanmasıyla ilgili iktisadi kıymetlerin takdir ve tespitidir. Değerlemede, iktisadi kıymetlerden her biri tek başına dikkate alınır.

Vergi Usul Kanunu'na göre değerlendirme ölçüleri aşağıdaki gibidir:

Maliyet bedeli: İktisadi bir kıymetin iktisap edilmesi veyahut değerinin artırılması suretiyle yapılan ödemelerle bunlara bağlı olarak yapılan her türlü giderlerin toplamını ifade eder.

Borsa rayiç: Gerek menkul kıymetler ve kambiyo borsasına, gerekse ticaret borsalarına kayıtlı olan iktisadi kıymetlerin değerlendirilmeden önceki son işlem gününde borsadaki işlemlerinin ortalama değerlerini ifade eder.

Tasarruf değeri: Bir iktisadi kıymetin değerlendirme gününde sahibi için arz ettiği gerçek değerdir.

Mukayyet değer: Bir iktisadi kıymetin muhasebe kayıtlarında gösterilen hesap değeridir.

İtibari değer: Her türlü senetlerle esham (hisse senetleri) ve tahvillerin üzerinde yazılı olan değerlerdir.

Rayiç bedel: Bir iktisadi kıymetin değerlendirme günündeki normal alım satım değeridir.

Emsal bedeli: Gerçek bedeli olmayan veya bilinmeyen veyahut doğru olarak tespit edilemeyen bir malın, değerlendirme gününde satılması halinde emsaline nazaran haiz olacağı değerdir.

Vergi değeri: Bina ve arazinin Emlâk Vergisi Kanunu'na göre tespit edilen değeridir.

YANIT D

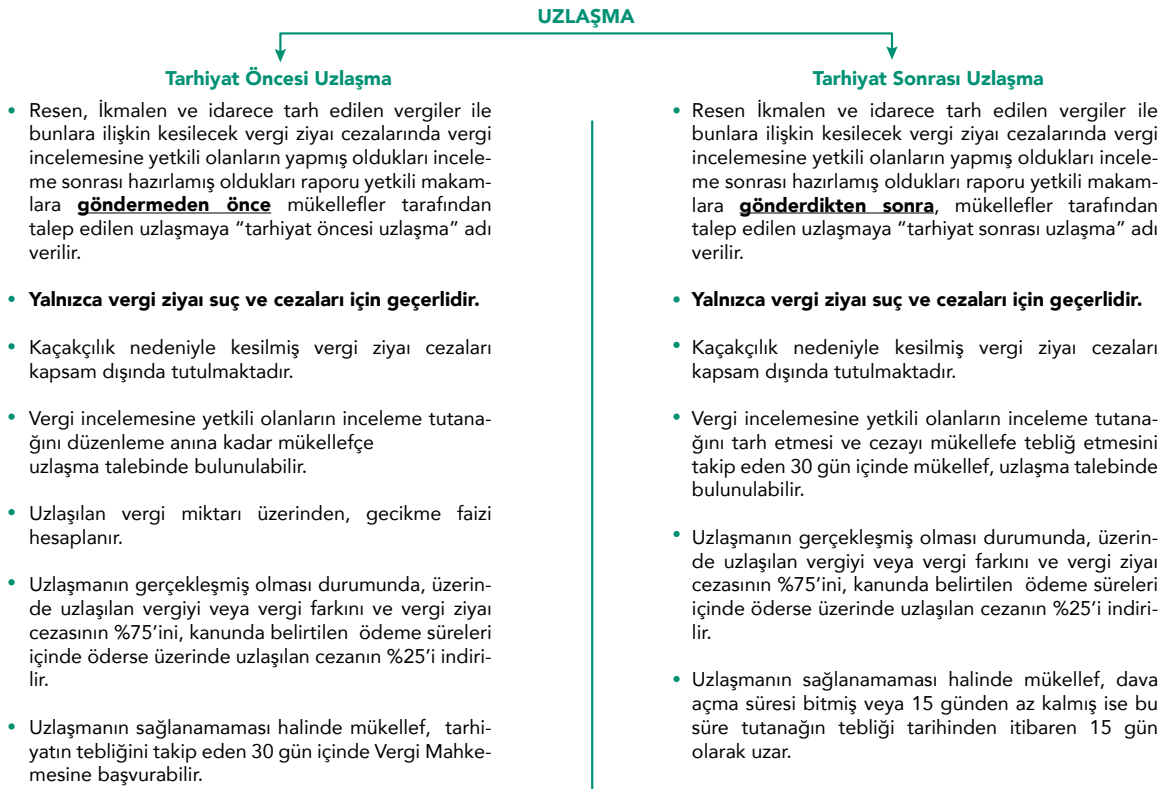
69. I. Genel usulsüzlük
II. Özel usulsüzlük
III. Kaçakçılık
IV. Vergi ziyayı

Yukarıdakilerden hangisi uzlaşma talebi kapsamında yer almaz?

- A) I ve III B) I ve II C) I, II ve III D) II ve IV E) Yalnız IV

ÇÖZÜM

Uzlaşma, idare ile mükellef arasında ortaya çıkan uyuşmazlıkların, mükelleflerin talebi üzerine kendi aralarında anlaşarak çözüme kavuşturulmasıdır. Şayet uzlaşma talebi mükellef tarafından vergi incelemesi esnasında yapılırsa **"tarhiyat öncesi uzlaşma"**, ikmalen, resen ve idarece tarhiyatın mükellefe tebliğinden sonra yapılırsa **"tarhiyat sonrası uzlaşma"** adı verilir. Her iki durumda da mükellefler; genel ve özel usulsüzlük ve kaçakçılık suçları ile ilgili uzlaşma talebinde bulunamazlar. Uzlaşma yalnızca vergi ziyayı suç ve cezaları için geçerlidir.

YANIT C

70. **Tarhiyat sonrası uzlaşma talebinin, vergi veya ceza ihbarnamesinin mükellefe tebliğ tarihini takip eden kaç günden itibaren yapılması gerekmektedir?**

- A) 10 B) 15 C) 25 D) 30 E) 45

ÇÖZÜM

Tarhiyat öncesi ya da tarhiyat sonrası uzlaşma, vergiler ve bunlara kesilecek vergi ziyaları cezası kapsamı içinde yer alır. Tarhiyat sonrası uzlaşma talebinin, vergi veya ceza ihbarnamesinin mükellefe tebliğ tarihini takip eden **"30 günden"** itibaren yapılması şarttır.

YANIT D

56. Mükellef Bay A üç farklı işyerinde çalışmakta olup yıllık elde ettiği ücret gelirleri aşağıdaki gibidir;

- Birinci işverenden elde edilen ücret geliri : 40.000 TL
- İkinci işverenden elde edilen ücret geliri : 25.000 TL
- Üçüncü işverenden elde edilen ücret geliri : 40.000 TL

Buna göre mükellefin vergilendirilecek toplam tutarı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 65.000 TL
- B) 55.000 TL
- C) 60.000 TL
- D) 40.000 TL
- E) 105.000 TL

ÇÖZÜM

Ücretlerin vergilendirilmesinde esas alınan yöntem tevkifat (stopaj – kaynakta kesinti) yöntemidir. Ancak ücretlerin vergilendirilmesinde stopaj yönteminin yanında; beyan yöntemi ve vergi karnesi yöntemi de uygulanır. Mükellefin birden fazla işverenin yanında çalışması durumunda, birinci işveren hariç diğer işverenlerden elde ettikleri yıllık ücret gelirlerinin toplamı 2021 yılı için 53.000 TL'nin üzerine çıkmışsa, elde ettiği bütün ücret gelirlerini yıllık beyanname ile bildirmek zorundadır.

İkinci işverenden elde edilen ücret + üçüncü işverenden elde edilen ücret > 34.000

25.000 + 40.000 > 34.000 olduğu için tüm ücret gelirleri yıllık beyannameye gösterilecektir. O halde beyan edilecek toplam tutar;

40.000 + 25.000 + 40.000 = 105.000 TL olur.

YANIT E

57. Aşağıdakilerden hangisi, ücretlerin vergilendirilmesine ait bir uygulama değildir?

- A) Vergi karnesi usulü
- B) Basit usul
- C) Stopaj usulü
- D) Diplomat muafılığı
- E) Beyanname usulü

ÇÖZÜM

Ücretlerin vergilendirilmesinde esas alınan yöntem tevkifat (stopaj – kaynakta kesinti) (C seçeneği) yöntemidir. Ancak ücretlerin vergilendirilmesinde stopaj yönteminin yanında; beyan yöntemi (E seçeneği) ve vergi karnesi (A seçeneği) yöntemi de uygulanır.

Ayrıca ücretlerin vergilendirilmesinde diplomat muafılığı da göz önünde bulundurulur. Yabancı Devletlerin Türkiye'de bulunan elçi, maslahatgüzar ve konsolosları (fahri konsoloslar hariç) ile elçilik ve konsolosluklara mensup olan ve o memleketin uyrukluğunda bulunan memurları, Türkiye'de resmi bir göreve memur edilenler bu sıfatlarından dolayı ve karşılıklı olmak şartıyla Gelir Vergisinden muaf tutulurlar. Bu duruma diplomat muafılığı (D seçeneği) adı verilir.

B seçeneğinde yer alan basit usulde vergilendirme, ticari kazançlara ait bir vergilendirme yöntemidir.

NOT: Tek işverenden alınan ücret tutarının 500.000 TL'yi geçmesi durumunda elde edilen ücret beyan edilir.

YANIT B

58. Aşağıdakilerden hangisi, ücret istisnalarından biri değildir?

- A) Yabancı Devletlerin Türkiye'de bulunan elçilerine ödenen ücretler
- B) Çırakların asgari ücreti aşmayan ücretleri
- C) Amatör spor yarışmalarını yöneten hakemlere ödenen ücretler
- D) Toprak altı işletmesi halinde bulunan madenlerde ve bununla ilgili diğer bütün işlerde çalışanların ücretleri
- E) Özel fertler tarafından evlerde çalıştırılan hizmetçilerin ücretleri

122. Gelir ve kurumlar vergisi mükellefleri her yıl hangi ayın sonuna kadar vergi levhasını onaylatıp işyerinde bulundurmamak mecburiyetindedir?

- A) Aralık
- B) Ocak
- C) Mart
- D) Nisan
- E) Mayıs

123. Gecikme faizi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Verginin tahakkuk aşamasıyla ilgilidir
- B) Oranı aylık %1,6 olarak uygulanır
- C) Hesaplamalar ay günleri dikkate alınır
- D) Amme Alacakları Tahsili Usulü Hakkındaki Kanun'da düzenlenmiştir
- E) Vergi cezalarına uygulanmaz

124. Aşağıdakilerden hangisi tahsil zamanaşımını kesen nedenlerden biri değildir?

- A) Mal edinme ve mal artmalarının bildirilmesi
- B) Ödeme emri tebliği
- C) Kamu alacağının teminata bağlanması
- D) Borçlunun hileli iflası
- E) Haciz tatbiki

125. Amme Alacakları Tahsili Usulü Hakkındaki Kanun'a göre tabii afetler sebebiyle terkin kararı aşağıdaki organlardan hangisi tarafından verilir?

- A) Hazine ve Maliye Bakanlığı
- B) Cumhurbaşkanlığı
- C) Sayıştay
- D) Defterdarlık
- E) Vergi Dairesi

126. Vergi mahkemesince verilen istinaf yolu açık kararlar ile bölge idare mahkemesince verilen temyiz yolu açık kararlarda, söz konusu davalar için kanun yolundan vazgeçilmesi halinde kanunda belirtilen şartların yerine getirilmesi durumunda vergi ve ceza tutarında yüzde kaç indirim yapılır?

- A) %10
- B) %15
- C) %20
- D) %25
- E) %40

127. İhtiyati hacze karşı tebliğ tarihinden itibaren kaç gün içinde vergi mahkemesinde dava açılabilir?

- A) 7
- B) 10
- C) 15
- D) 20
- E) 30

ÇÖZÜM 41

Bir ülkede para basmak suretiyle elde edilen gelirlerin oranı o ülkenin ekonomik büyüme oranını aşıyorsa bu duruma "aktif senyoraj" adı verilir.

Bir ülkede para basmak suretiyle elde edilen gelirlerin oranı o ülkenin ekonomik büyüme oranını karşılık geliyorsa bu duruma "pasif senyoraj ya da senyoraj" adı verilir. Yani devletin reel büyüme oranı kadar para basması pasif senyorajdır.

CEVAP A**ÇÖZÜM 42**

Devletin, dolaylı bir vergi olan tüketim vergilerinin fiyatlara yansıtılmasına izin vererek elde ettiği gelire Mali Tekeller adı verilir. Burada devlet, erdemsiz kabul edilen mal ve hizmetler (tütün, alkol vb.) üzerine yüksek oranda özel tüketim vergisi ve katma değer vergisi gibi dolaylı vergiler koyarak karını artırmayı ve bahsedilen bu erdemsiz mal ve hizmetlerin tüketimlerini azaltmayı hedefler.

CEVAP A**ÇÖZÜM 43**

Çağdaş vergileme ilkelerinden biri olan idari vergileme ilkeleri; Kanunilik, Belirlilik, Kesinlik, Sistemik bütünlük ve İstikrar ilkesi olmak üzere beşe ayrılır. E seçeneğinde yer alan Uygunluk ilkesi, mali ilkelerden biri olup verginin tahsil zamanı ve biçiminin, mükellefin ödeme gücüne en uygun durumda olmasını öngören vergileme ilkesini ifade eder.

CEVAP E**ÇÖZÜM 44**

Eşit Miktarlı ya da Mutlak Fedakârlık Yaklaşımı, bütün mükelleflerin ödeme güçlerine bakılmadan aynı miktarda vergi ödemeleri ve aynı fedakârlığa katılmaları gerektiğini ifade eden kavramdır. Ödenen vergi sonucunda mükelleflerin gelirindeki (faydalarındaki) azalma aynı olmalıdır. Başka bir ifadeyle mükelleflerin gelirlerindeki farklılığa bakılmadan ödedikleri verginin her bir birey için sabit miktarda olması gerektiğini açıklayan yaklaşımdır.

CEVAP B**ÇÖZÜM 45**

Gerçek vergi mükellefi olmadıkları halde, asıl vergi mükelleflerinden istenen vergiyi vergi dairesine ödemek ve diğer vergi ödevlerini yerine getirmek zorunda olan kişilere vergi sorumlusu (mutavassıt ödeyici) denir. Vergi sorumlusunun en bilinen örneği, ücretlere ilişkin gelir vergisi uygulamasında ücretlinin kaynağında vergisini kesen ve vergi dairesine yatıran işveren gösterilebilir.

Mutavassıt mükellef ile mutavassıt ödeyici kavramları birbirine karıştırılmamalıdır. Mutavassıt (aracı) mükellef ödediği vergiyi başkasına yansıtan kişidir. Ancak mutavassıt ödeyici, kanuni mükellef olmamakla birlikte ilgili mükellefin vergisini vergi dairesine yatırmakla yükümlü olan kişidir.

CEVAP C

ÇÖZÜM 24

Musgrave'e göre kamu harcamaları, demografik faktörler, kentleşme ve sanayileşme gibi sosyal ve iktisadi kalkınmışlık düzeyi ile bağlantılı faktörlere bağlı olarak artar. Musgrave ülkelerin kalkınma süreçlerini, kamu harcamaları ile ilişkilendirerek kalkınma modellerinin öncülüğünü yapmıştır.

CEVAP C**ÇÖZÜM 25**

Organik Devlet Modeline göre toplum doğal bir organizmadır ve devlet bu organizmanın kalbidir, Bu modelde devletin, ekonomi ve toplumdaki değişimleri yansıtan ve vatandaşlarının adına ve yararına kararlar veren bir organizma gibi büyüdüğü varsayılır. Kişi başına gelirin artması, eğitim ve sağlık gibi hizmetlere olan talebi artırır. Piyasada yeterli düzeyde üretilemeyen bu malların yeterli düzeyde ve etkinlikte üretilebilmeleri için kamunun sübvansiyon uygulaması veya doğrudan kendisinin sunumu şeklinde müdahalesi gerekmektedir. Devletin bu tür müdahaleleri sonucunda da uzun dönemde kamu harcamaları artar.

CEVAP B**ÇÖZÜM 26**

Belirli ekonomik ve sosyal amaçlara ulaşmak için, kanunun öngördüğü standart vergi yapısı ile uyumlu olmayan ve genele ilişkin düzenlemelerden ayrıcalıklı olarak, kanuni bir hükümden kaynaklanan vergi geliri kaybı veya verginin ertelenmesidir. Kısacası vergi harcaması devletin alabilme ihtimali olduğu gelirden doğrudan ya da dolaylı yollarla vazgeçmesidir. Vergi harcamaları etki bakımından transfer harcaması özelliği gösterirler ve bütçede yer almazlar. Vergi harcaması olarak adlandırılan bu uygulamalar; vergi muafiyeti, vergi istisnası, düşük oran uygulaması, verginin mahsubu ve vergi ertelenmesi gibi şekillerde olabiliyor.

Kanunen kabul edilmeyen giderler işletmelerde indirim konusu yapılmaz ve bu bir vergi harcaması sayılmaz.

CEVAP E**ÇÖZÜM 27**

Yerli paranın yabancı para karşısında değerinin düşürülmesi sonucu elde edilen gelirlere devalüasyon geliri adı verilir. Yerli paranın altın ve döviz karşılığı değeri düşürülerek devlet ve Merkez Bankası elinde bulunan altın ya da dövizlerin değeri millî paraya göre reel olarak artmış olur. Ayrıca Devalüasyon sonucu yerli para değer kaybettiğinden devletin iç borçları nominal olarak aynı kalırken reel olarak azalır.

CEVAP B**ÇÖZÜM 28**

Bir ülkede para basmak suretiyle elde edilen gelirlerin oranı o ülkenin ekonomik büyüme oranını aşarsa bu duruma "aktif senyoraj" adı verilir. Aktif senyorajın bir diğer adı enflasyon vergisidir. Bu durum enflasyonist bir etki yaratır.

Bir ülkede para basmak suretiyle elde edilen gelirlerin oranı o ülkenin ekonomik büyüme oranını karşılık geliyorsa bu duruma "pasif senyoraj ya da senyoraj" adı verilir. Yani devletin reel büyüme oranı kadar para basması pasif senyorajdır.

CEVAP A**ÇÖZÜM 29**

Çağdaş vergileme ilkelerinden idari ilkeler aşağıdaki gibi sınıflandırılabilir;

- Belirlilik
- Kesinlik
- Kanunilik
- İstikrar
- Sistematik Bütünlük

Genellik ilkesi çağdaş vergileme ilkelerinden adalet ilkesi kapsamında değerlendirilir.

CEVAP A

ÇÖZÜM 95

24 Mayıs 2020 tarihli Resmi Gazete' de yayınlanan karar ile kambiyo işlemlerinde satış tutarı üzerinden hesaplanması gereken banka ve sigorta muameleleri vergisi oranı binde iki olarak belirlenmiştir.

CEVAP D

ÇÖZÜM 96

Motorlu taşıtlar vergisi her yıl Ocak ve Temmuz aylarında iki eşit taksitte ödenir. Takvim yılının ilk altı ayında, taşıtın bünyesinde bir değişiklik olması veya verginin artırılması veya azaltılması halinde ikinci taksit, yeni duruma göre ödenir.

CEVAP D

ÇÖZÜM 97

İşleri gereği bazı kurumlar vergisi mükellefleri Hazine ve Maliye Bakanlığı'ndan izin almak şartı ile özel hesap tayin edebilirler. Bu durumda özel hesap dönemi yine 12 aylık dönemdir. Kurumlar Vergisi Kanunu'na göre bu dönemde beyanname, belirlenen hesap döneminin bitiş tarihini takip eden 4. ayın 1. gününden 25. günü akşamına kadar verilecek ve vergiler beyannamenin verildiği ayın son gününe kadar tek taksitte ödenecektir.

Soruda belirtilen özel hesap dönemi 01.02.2021 – 31.01.2022 tarihleri arasındaki 12 aylık dönemdir. Bu dönemin bitimini takip eden 4. Ayın 25. Günü akşamına kadar (25 Mayıs 2022) Kurumlar Vergisi Beyannamesinin verilmesi gerekmektedir.

CEVAP E

ÇÖZÜM 98

Her nevi mobil elektronik haberleşme işletmeciliği kapsamındaki (ön ödemeli hatlara yüklemeler için yapılan satışlar dâhil) tesis, devir, nakil ve haberleşme hizmetleri, radyo ve televizyon yayınlarının uydu platformu ve kablo ortamından iletilmesine ilişkin hizmetleri, kablolu, kablosuz ve mobil internet servis sağlayıcılığı hizmetleri, diğer elektronik haberleşme hizmetleri %10 oranında özel iletişim vergisine tâbidir.

CEVAP C

ÇÖZÜM 99

Büyükşehir belediyesi olmayan bölgelerde mesken ve arazilere uygulanacak emlak vergisi oranı binde bir, büyükşehir belediyesi olan bölgelerde mesken ve arazilere uygulanacak emlak vergisi oranı ise binde ikidir.

CEVAP D

ÇÖZÜM 100

Tahakkuk esaslı gelirin mahiyet ve tutar itibarıyla kesinleşmesi anlamına gelir. Bunun için geliri doğuran işlemin eksiksiz olarak tamamlanması gerekir. Tahakkuk esasında, gelir fiilen elde edilme bile, vergiyi doğuran faaliyet vesika düzenine bağlanarak defterlere işletmenin alacağı olarak kaydedilmiş ise vergilendirme söz konusu olabilecektir. Gelir vergisi kanununda yer alan ticari ve zirai kazançlar tahakkuk esasına göre vergilendirilen gelirlerdir.

CEVAP A

ÇÖZÜM 18

Tahviller üzerlerinde yazılı olan değerlerden daha düşük bir bedelle satılırsa başa başın altında (iskontolu) ihrac söz konusu olur. Başabaşın altında tahvil ihracında devlet tahvillerinin cazibesi ve dolayısıyla tahvillere olan talep artar. Başabaşın altında tahvil ihracında tahvilin nominal faizi değişmezken nominal satış fiyatı düşürülür. Tahvilin vade bitiminde tasarruf sahibine nominal değer üzerinden faiz ödeme yapılır. Genellikle amaç tahvile olan talebi arttırmak ve piyasa faiz oranının yükselmesini engellemektir. C seçeneğindeki ifade doğru değildir. Çünkü Başabaşın altında tahvil ihracında nominal veya reel faiz oranı üzerinde bir değişiklik yapılmaz yalnızca nominal değer düşürülür.

CEVAP C

ÇÖZÜM 19

Kısa vadeli (Dalgalı) borçlar vadesi 0 ile 1 yıl arasında olan borçlardır. Para piyasasından sağlanan bu borçların temel borçlanma aracı hazine bonosudur. Faiz oranları uzun vadeli borçlara göre daha düşüktür.

Alınma Nedenleri;

- Bütçenin denklik ilkesi gereği, dönem içinde oluşan bütçe açıklarını gidermek
- Belirli amaçlar için daha önce alınmış uzun vadeli borçların yeterli olmaması
- Ülkedeki vergileme kapasitesine ulaşılmış olması
- Kısa vadeli borçların uzun vadeli borçlara göre daha düşük faizli olması
- Deflasyonist dönemlerde atıl paraların, piyasaya aktararak ekonomik dengenin korunmasında kullanılabilmesi
- Koşulların kısa vadeli borçlara daha uygun olması
- Ülke olarak, devlet bütçesinin kısa süreli parasal ihtiyacının karşılanmak istenmesi

B seçeneğindeki ifade doğru değildir. Çünkü dalgalı borçların toplamı, bir yıllık dönem içerisinde alınıp geri ödendiği için cari dönem içinde sürekli değişiklik gösterir.

CEVAP B

ÇÖZÜM 20

Borç servis oranı, dış borçların anapara, faiz ve diğer ödemelerin yıllık toplamının, cari ödemeler bilançosunda yer alan döviz kazançlarına (ülke ihracatına) oranıdır. Bir ülkenin borçlarını geri ödeme kapasitesini ortaya çıkaran göstergelerden biridir.

CEVAP E

ÇÖZÜM 21

Devletin ekonomik durumunun iyi olduğu zamanlarda "devlet tahvilleri" vasıtasıyla sermaye piyasasından elde ettiği kredileri bütçe fazlasının olduğu dönemlerde geri ödemek amacıyla kendi tahvillerini geri satın alması işlemine "Rachhat" adı verilir.

CEVAP D

ÇÖZÜM 22

Borç faiz ödemelerinin kamu harcamalarına dahil edilmemesi sonucunda, kamu harcamalarının yine de kamu gelirlerinden fazla olması durumu ifade eden kavrama birincil bütçe açığı ya da faiz dışı açık adı verilir.

Birincil açık verilmesi halinde faiz dışında anapara borçlanmasına gidileceği ifade edilir ki bu durum kamu borç stokunu arttırır. Sürekli birincil açık veren bir ekonomide kamu borçlarının sürdürülebilirliğinden bahsedilemez.

Birincil Açık = Bütçe Gelirleri – (Bütçe Harcamaları – Faiz Ödemeleri)

Kamu Gelirleri = Faiz Dışı Kamu Harcamaları => Birincil Bütçe Dengesi söz konusu olur.

Kamu Gelirleri > Faiz Dışı Kamu Harcamaları => Birincil Bütçe Fazlası söz konusu olur.

Kamu Gelirleri < Faiz Dışı Kamu Harcamaları => Birincil Bütçe Açığı söz konusu olur

CEVAP A

ÇÖZÜM 10

Kamu yatırım projesinin varlığının temelini oluşturan, daha çok ölçülebilen ve doğrudan doğruya ortaya çıkan faydalara "doğrudan fayda" denir. Bu faydaları proje ile üretilen mal ya da hizmeti kullanan kişi elde eder. Örneğin, sulama projesi sonucunda tarımsal üretimde ortaya çıkan artış.

Dolaylı Faydalar, proje sonucu üretilen mal ya da hizmetin o mal ya da hizmeti kullanmayanlara sağladığı dışsal faydadır.

Parasal Faydalar, bir yatırım projesinin diğer ekonomik birimler üzerindeki finansal etkilerini ifade eder. Bu finansal etkiler projenin, diğer üreticilerin üretim faktörü kullanım oranını ikame ürünlerin fiyatlarını ya da nihai ürünlerin fiyatlarını değiştirmesi şeklinde ortaya çıkabilir.

Gerçek Faydalar, bir projeden nihai tüketici olarak yararlananların sağladıkları faydalardır. Gerçek fayda, projeden elde edilen doğrudan ve dolaylı faydaların toplamını esas alır

CEVAP B**ÇÖZÜM 11**

Yararlanma ilkesi, sunulan kamu hizmetlerine ödenen bedelin bir karşılığı olduğu anlamına gelir. Resim, şerefiye, parafiskal gelirler (vergi benzeri gelir) ve harçlarda ödenen bedel karşılığında bir hizmet alınırken özel tüketim vergisinin fayda karşılığı yoktur.

CEVAP C**ÇÖZÜM 12**

Mali yükümlülüklerin, mükelleflerin farkına varmadan yerine getirilmesine mali tevzin adı verilir. Özellikle dolaylı vergilerin (KDV) fiyat içerisine gizlenmiş olmaları nedeniyle, verginin ödeyicisi tarafından açıkça hissedilmemesi bunun en iyi örneğini oluşturur. Mali anestezi kavramını ilk defa ortaya atan kişi Puviani'dir. Puviani'ye göre bireyler dolaylı vergilerin yükünü dolaysız vergilerden daha az algılar.

CEVAP D**ÇÖZÜM 13**

Ortalama vergi oranı ödenen vergi miktarının matraha bölünmesiyle bulunur.

$$\text{Ortalama Vergi Oranı} = V / X$$

V: Ödenen Vergi Miktarı

X: Vergi Matrahı

Dilim usulü artan oranlı tarifede belirli matrah dilimleri için o dilime özgü vergi oranlarının uygulanması ile ödenecek vergi bulunulur.

Matrah (TL)	Oran (%)
0 - 10.000	10
10.001 - 30.000	20
30.001 - 60.000	30
60.001 - +	50

O halde ortalama vergi oranını bulabilmek için öncelikli olarak ödenen vergi miktarını bulmak gerekir. 50.000 TL gelir elde eden mükellefin dilim usulü tarifeye göre ödeyeceği vergi şu şekilde hesaplanır.

Mükellefin geliri 50.000 TL olduğu için 3. Dilime kadar yani mükellefin gelirinin denk geldiği dilime kadar hesaplama yapılmalı (30.001-60.000 → %30).

İlk dilimde yer alan 0-10.000 TL arasındaki 10.000 TL için %10 oranı uygulanır. $10.000 \times 10 = 1.000$ TL

Sonra ikinci dilime geçilir ve 10.001-30.000 TL arasındaki 20.000 TL için $(30.000 - 10.000 = 20.000)$ %20 oranı uygulanır. $20.000 \times 20 = 4.000$

Sonra üçüncü dilime geçilir ve 30.001-60.000 TL arasındaki miktara %30 oranı uygulanır. Ancak mükellefin geliri 50.000 TL olduğu için 30.001-50.000 TL arasında kalan 20.000 TL için %30 oranı uygulanır. $20.000 \times 30 = 6.000$ TL

ÇÖZÜM 4

Benthamcı Yaklaşımına göre, toplumun refahı, tek tek bireylerin faydalarının toplamına eşittir. Bentham'a göre bazı bireylerin faydası azaldığı halde toplam faydada bir artış oluyorsa bu durum iyidir. Bentham tam bir bireycidir ve toplumsal sözleşmenin bir hayal olduğunu belirtir. Bentham'a göre kişi, kendi menfaatine uygun olan malı veya hizmeti devletten daha iyi bilecek durumdadır ve devlet müdahalesi, fertlere fayda sağlamak yerine zarar getirir. Bentham'a göre sosyal refahı sağlamada etkinlik daha önemlidir. Etkinlik, toplam fayda artışıdır.

CEVAP A**ÇÖZÜM 5**

Reel (gerçek) harcamalar, belli bir dönemde üretilen mal ve hizmet alımına yönelik yapılan ve bu nedenle verimli kabul edilen harcamalardır. Reel harcamalar ari dönem üretimini ve fiyat düzeyini etkilerler. Reel harcamaları üç başlık altında incelemek mümkündür;

- Cari harcamalar: Tüketime ve tüketim mallarının alımına yönelik olup, faydaları kısa süreli olan (bir yıla kadar) ve her yıl tekrarlanan harcamalardır (personel giderleri, kırtasiye giderleri).
- Yatırım harcamaları: Üretime ve üretim mallarının alımına, sermaye artırımına yönelik harcamalardır. Faydaları gelecek yıllara yayılan, bir yıldan uzun süreli olan harcamalardır. Bu harcamalar her yıl tekrarlanmaz (Etüd ve proje giderleri).
- Kalkınma carileri: Şekil itibarıyla cari, yarattığı etkiler itibarıyla beşeri sermayeye yönelik yatırım harcamalarıdır (Covid19 aşılama giderleri).

Açıklamalardan da anlaşılacağı gibi; personel giderleri (10 milyar TL), kırtasiye giderleri (2 milyar TL), etüd ve proje giderleri (15 milyar TL), covid19 aşılama giderleri (3 milyar TL) gerçek harcamalar içinde değerlendirilir. O halde reel harcamalar toplamı;

$$10 + 2 + 15 + 3 = 30 \text{ milyar TL olur.}$$

Bunun dışında kalan; borç faiz ödemeleri, öğrenci bursları ve kamulaştırma giderleri transfer harcamaları kapsamındadır ve gelecek harcama olarak değerlendirilmezler.

CEVAP D**ÇÖZÜM 6**

Adolph Wagner, kamu harcamalarının artışını ülkelerin gelir düzeyindeki artış ile açıklayan ilk öncü iktisatçıdır. (Wagner kamu harcamaları ile milli gelir arasında ilişki kurmuştur)

Wagner, kamu harcamalarının milli hâsıladan daha hızlı yükseldiğini belirlemiş ve buna bağlı olarak kamu harcamalarının gelir esnekliğinin 1'den büyük olduğunu ortaya atmıştır. Yani Wagner'e göre, gelir arttıkça gelir artışından daha fazla hizmet beklentisi söz konusudur.

Kamu harcamalarının artışını devletin yönetim biçimi ile bağdaştırmayıp, devletin yönetim biçimi ne olursa olsun kamu harcamalarının sürekli arttığını savunmuştur.

CEVAP E

ÇÖZÜM 25

Merkezi Yönetim Bütçesi; Genel Bütçeli İdareler, Özel Bütçeli İdareler Ve Düzenleyici Ve Denetleyici Kurumlar olmak üzere üçe ayrılır:

- Genel Bütçe, devlet tüzel kişiliğine dâhil olan ve 5018 sayılı kanuna ekli (I) sayılı cetvelde yer alan kamu idarelerinin bütçesidir. D seçeneğinde yer alan Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Genel Bütçeli İdarelerde yer alır.
- Özel Bütçe, bir bakanlığa bağlı veya ilgili olarak belirli bir kamu hizmetini yürütmek üzere kurulan, gelir tahsis edilen, bu gelirlerden harcama yapma yetkisi verilen, kuruluş ve çalışma esasları kanunla veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenlenen ve 5018 sayılı kanuna ekli (II) sayılı cetvelde yer alan her bir kamu idaresinin bütçesidir. A, B,C ve E seçeneklerinde yer alan idareler Özel Bütçe kapsamında değerlendirilir.
- Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar, kanunla veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle kurul, kurum veya üst kurul şeklinde teşkilatlanmış ve 5018 sayılı Kanuna ekli (III) sayılı cetvelde yer alan her bir düzenleyici ve denetleyici kurumun bütçesidir.

CEVAP D**ÇÖZÜM 26**

Bütçe unsurları dörde ayrılır;

- Tahmin: Devletin gelir ve giderlerinin geleceğe yönelik olarak önceden belirlenmesi anlamına gelir.
- Tahdit: Bütçenin önceden belirli bir zaman dönemi için hazırlanması gerektiğini ifade eden unsurdur. Süresiz yetki veren bir kanun değildir.
- Tasdik: Bütçe, yasama organı tarafından onaylandıktan sonra yürürlüğe girmektedir.
- Tevzin: Bütçede yer alan kamu gelir ve gider tahminlerinin denk olmalıdır.

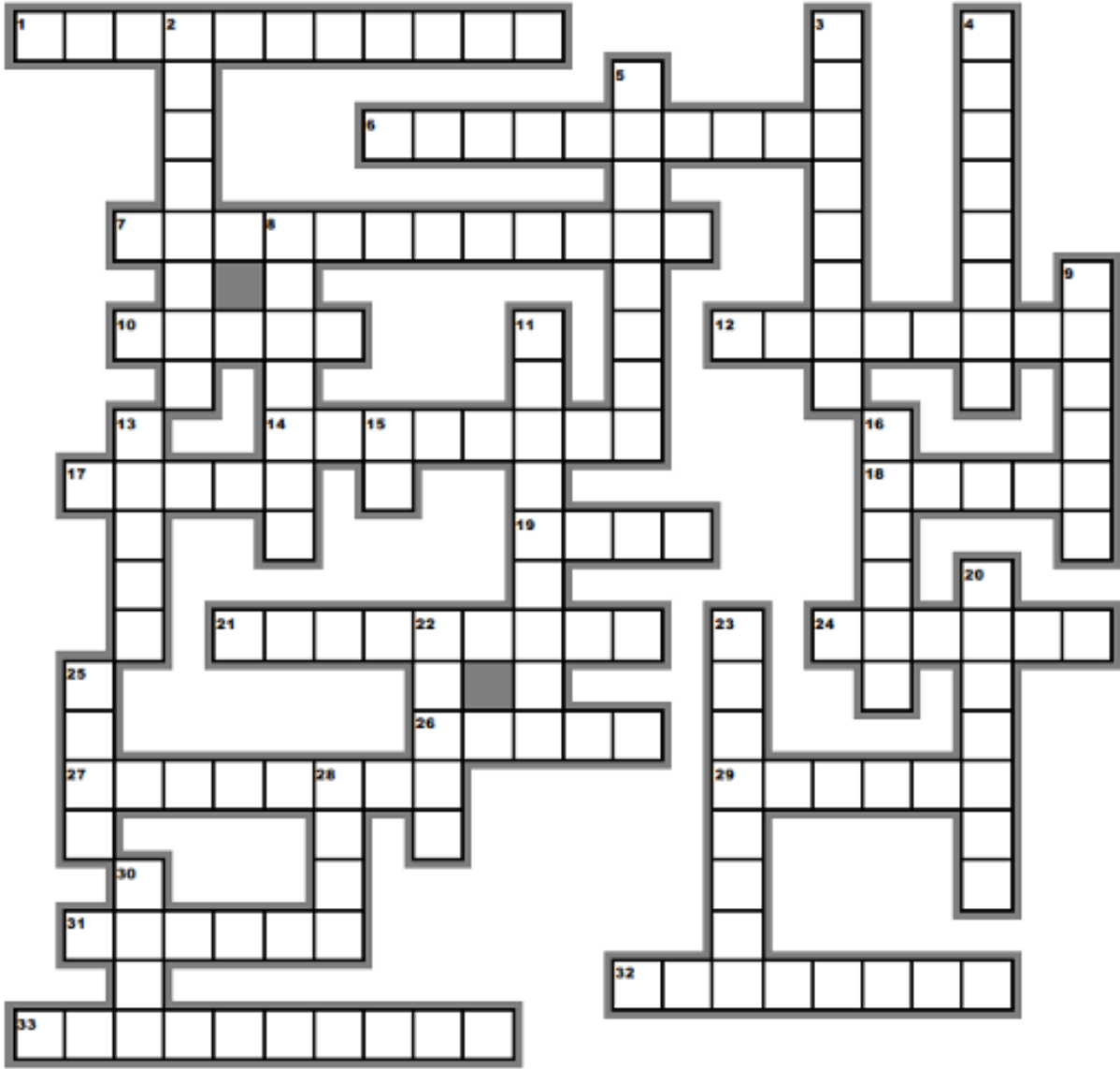
Tahakkuk vergileme süreci ile ilgili olup, mükellefe tebliğ edilen vergilerin ödenecek aşamaya gelmesidir.

CEVAP C**ÇÖZÜM 27**

Ülkemizde genel Genel Bütçeli kamu idarelerinin gelir tahminleri serbest tahmin yöntemine göre Hazine ve Maliye Bakanlığı'na bağlı Kamu Mali Yönetim ve Dönüşüm Müdürlüğü tarafından hazırlanır. Ancak genel bütçe gelir teklifi Cumhurbaşkanlığı tarafından, diğer bütçelerin gelir teklifleri ilgili idarelerce hazırlanır.

CEVAP D

MALİYE POLİTİKASI BULMACA

SOLDAN SAĞA

1. Yüksek bir enflasyon oranının, kullanılmayan üretim kapasitelerinin, işsizliğin ve yetersiz bir büyüme hızının birlikte yaşandığı bir ekonomik durum
6. Milton Friedman'ın önderliğinde ortaya çıkan yaklaşım
7. Enflasyon oranını düşürmek için vergi oranları, indirim, istisna ve muafiyetler azaltılarak talep düşürülmelidir.
10. Uygulanan politikaların piyasada hissedilmesi ve beklenen davranışların gerçekleşmesi için geçen süre gecikmesi
12. Ekonomide faiz oranlarının inebileceği en düşük seviyeye inmiş olduğu ve para arzını arttırarak faiz oranları (dolayısıyla yatırımlar ve toplam talep) üzerinde etkili olunamadığı durumatuzağı adı verilir
14. Otomatik stabilizatörlük gücü en fazla olan harcamalar.....harcamalarıdır.
17. Fiyatlar genel düzeyinin yavaş ve çok küçük oranlarda yükselme eğilimi gösterdiği dönemlerde görülen enflasyon

18. İş değiştirme ve mevsimlik işleri bırakma gibi nedenlerle veya yeni mezunların kısa süreli iş aramaları gibi nedenlerle geçici olarak oluşan işsizlik
19. Durgunlukla mücadelede bütçe politikası, bütçeninverdirilmesi yönünde olmalıdır
21. Fiyatlar genel seviyesinin sürekli yükselmesi
24. Devletin ekonomik ve sosyal amaçlara ulaşmak için mali araçları (kamu harcamaları, devlet borçlanması, devlet bütçesi ve kamu harcamaları) kullanarak kamu gelir ve harcamalarının miktar ve bileşiminde değişiklikler yapmasınapolitikası denir.
26. Enflasyon nedeniyle devletin vergi ile ilgili işlemlerinde verginin tarhi ve tahsili arasında oluşan sürenin uzamasının vergi gelirlerinin reel değerlerini eritmesine Olivera Etkisi denir.
27. Sorunun çözümü için tercih edilen maliye politikası aracının uygulanmasında yaşanan gecikme
29. Vergi oranları ile vergi gelirleri arasındaki ilişkiyi ortaya koyan Eğrisi, Arz Yanlı İktisadın önemli bir kavramıdır
31. Ekonomik göstergelerin belli değerleri aşması halinde önceden saptanmış belli önlemlerin devreye girmesine esnekliği politikası denir.
32. Beklentiler Hipotezine göre bireyler, iktisat politikası uygulamaları ve bu uygulamaların yaratacağı etkiler konusunda tam bir bilgiye sahiptirler ve sistematik bir hata yapmaları söz konusu olamaz
33. Gelirler politikası temelli olup sıkı para ve maliye politikası ile desteklenen istikrar politikası

YUKARIDAN AŐAĞIYA

2. Ücretler ve fiyatlar üzerinde doğrudan müdahaleler yolu ile kontroller kuran politikalara politikası denir.
3. Para, maliye ve dış ticaret politikalarını içeren fakat gelirler politikalarını içermeyen istikrar politikası
4. Dışarıdan herhangi bir müdahale ve yasal işleme gerek kalmadan, sosyoekonomik sistemin kendi içindeki bazı kurumlarının müdahaleye gerek kalmadan doğrudan harekete geçerek ekonomiyi dengeye getirmesinestabilizatör denir.
5. Enflasyonist bir ekonomide tüketimi (talebi) kıstamak amacıyla harcama (gider) üzerinden alınan vergilerin artırılmasının daraltıcı etkisi, gelir üzerinden alınan vergilerin artırılmasına göre daha
8. Marjinal eğiliminin artması çarpan katsayısını arttırır
9. Konjonktürel sorunun hissedilip anlaşılmasına kadar geçen süre gecikmesi
11. fiyatlar genel seviyesinin sürekli bir biçimde düşmesi
13. Enflasyonla mücadelede toplam talebi azaltmak için öncelikleve özel sektör firmalardan borçlanma tercih edilmelidir.
15. Ekonomide servet vergilerinin enflasyonla mücadele amacıyla kullanılma imkânı gelir ve gider vergilerinden daha.....dır
16. Devlet tarafından gerçekleştirilen bir kamu harcaması veya toplanan verginin milli gelir üzerinde nasıl ve ne kadar etki oluşturduğunu ölçen kavrama.....adı verilir.
20. Barro hipotezine göre devlet, kamu açıklarını borçlanmayla finanse ederse, ekonomik birimler bugün vazgeçilen vergilerin gelecek döneme ertelenmiş olacağını bilirler
22. Otomatik stabilizatör etkileri en güçlü olan vergiler.....oranlı vergilerdir.
23. Enflasyon ve işsizlik arasındaki ters yönlü ilişkiyi açıklayan eğri
25. Enflasyonla mücadelede daraltıcı borçlanma politikası uygulanmalı, iç piyasadan.....vadeli borç alınmalı, dış borçlanma tercih edilmemelidir.
28. Durgunlukla mücadelede amaç ekonomik canlanma oluşturmak olduğu için öncelikle..... kaynaklardan borçlanması amaçlanmalıdır.
30. 1970'li yıllarda yaşanan ekonomik krizin ardından ortaya çıkanKeynesyen yaklaşım, Keynes'in düşüncelerini farklı yönlerden ele almakta ve yeni bir yorum getirmektedir.

Milli kültür
Ormanların ve doğanın korunması ile sürdürülebilir yönetimi
Ortaöğretim
Ölçme, seçme ve yerleştirme
Sanat ve kültür ekonomisi
Sanayinin geliştirilmesi, üretim ve yatırımların desteklenmesi
Sınai mülkiyet hakları
Sosyal güvenlik
Sporun geliştirilmesi ve desteklenmesi
Stratejik yönetim ve kaynak tahsisi
Sürdürülebilir çevre ve iklim değişikliği
Şehircilik ve risk odaklı bütünleşik afet yönetimi
Şehit yakını ve gaziler
Tabii kaynaklar
Tapu ve kadastro
Tarımsal arz güvenliği
Tedavi edici sağlık
Temel eğitim
Ticaretin düzenlenmesi, geliştirilmesi ve kolaylaştırılması
Toplum güvenliği
Toprak ve su kaynaklarının kullanımı ve yönetimi
Trafik güvenliği
Turizmin geliştirilmesi
Tüketicinin korunması, ürün ve hizmetlerin güvenliği ve standardizasyonu
Ulusal savunma ve güvenlik
Uluslararası eğitim iş birlikleri ve yurtdışı eğitim
Uluslararası kalkınma işbirliği
Uzay ve havacılık
Vatandaşlık ve sivil toplum
Yasama
Yerel yönetimlerin güçlendirilmesi
Yoksullukla mücadele ve sosyal yardımlaşma
Yükseköğretim
Yönetim ve destek programı
Program dışı giderler

1.2. ALT PROGRAMLAR

Acil çağrı hizmetleri
Adalet erişim hizmetleri
Adli ve idari yargı
Afet iyileştirme çalışmaları
Afet müdahale çalışmaları
Afet ve acil yardım desteği
Afetlere yönelik risk azaltma ve hazırlık
Aile hekimliği
Ailenin güçlendirilmesi
Ailenin korunması
Akıllı şehirler ve ulusal coğrafi bilgi hizmetleri
Akreditasyon hizmetleri
Alternatif uyumsuzluk çözüm yolları
Anayasa yargısı
Araştırma altyapıları
Araştırma ve geliştirmeye yönelik istihdam destekleri
Arşivlerin yönetimi ve hizmete sunumu
Askeri savunma hizmetleri
Atatürk, milli mücadele ve Türkiye Cumhuriyeti tarihi araştırmaları
Avrupa birliği ile uyum, reform ve iletişim
Avrupa birliği katılım öncesi mali yardımı ve birlik programları
Bağımlılığa yönelik tedavi ve rehabilitasyon
Bağımlılığın önlenmesi
Balıkçılık ve su ürünleri kaynaklarının korunması ve sürdürülebilirliği
Barışı destekleme ve koruma
Bilgi kaynaklarına erişim ile Türk dili, edebiyatı ve kültürünün güçlendirilmesi
Bilgi ve iletişim alanında araştırma geliştirme
Bilim, teknoloji ve yenilik kültürü ile insan kaynağının geliştirilmesi
Bitki sağlığı, hayvan sağlığı ve refahı
Bitkisel ürünlerde arz güvenliği
Bor madenleri alanında kamu sermayeli kuruluşlar aracılığıyla yürütülen hizmetler
Bor ürünleri ve teknolojileri araştırmaları
Borç ve nakit yönetimi
Bölgesel kalkınmanın koordinasyonu ve desteklenmesi
Bütçe yönetimi
Ceza infaz ve iyileştirme